

MUNKAADÓK LAPJA AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Tiszteld a tisztos írást!

Viața la index

De S. Sanin.

Pentru dobândirea unui standard de viață mai bun oamenii se războiesc între ei, atunci când pământul pe care-l ocupă e prea vitreg sau prea îngust pentru a le înlesni existența.

Nevoia de expansiune a Italiei a determinat războiul etiopian iar actualele încălțări din Orientul îndepărtat nu sunt decât încercări de desrobire economică a imenselor mase de oameni, al căror trai e mai prejos de orice „standard” statistic.

Dar chiar în majoritatea țărilor civilizate, contrastele vieții, miseria și luxul se ivesc la tot pasul, creând o viziune înșelătoare a realităților economice.

Problema nivelării standardului de viață e mereu la ordinea zilei și în țări ca Anglia, unde randamentul muncii nu e privit numai prin prisma exploatării, tendințele de îmbunătățire a soartei fiecăruia care lucrează bucurându-se de o largă încurajare din partea forurilor de conducere.

Astfel am avut adesea prilejul să constatăm din debaterile parlamentare britanice, critica ce se face politicilor economice oficiale, care prin exagerarea protecționismului agrar, determină scumpirea vieții pentru păturile proletare.

Deputatul Grenfell a dovedit că costul vieții s'a urcat pentru muncitorimea engleză cu 12,5 la sută în ultimii patru ani în timp ce salariile n'au sporit decât cu 2,5 la sută.

Un alt deputat și-a arătat neîncrederea față de acel „index de scumpete” care pretutindeni e dat drept un criteriu absolut al echilibrului ce trebuie să existe între venituri și cheltuieli. Deputatul englez a arătat că bazele de calcul ce stau la temelia acestui index nu se mai potrivesc cu realitatea, căci se rezimă pe bugete pentru existența unei familii din anul 1904, când s'au fixat normele statistice și astăzi în vigoare.

Ministerul britanic al muncii s'a sesizat de aceste grave constatări și a făgăduit să înceapă nica în toamna acestui an o anchetă, cari din cercetarea a 30.000 de gospodării muncitorești să dea noi puncte de sprijin în vederea reformării indexului de trai care actualmente nu mai reprezintă decât o amăgitoare ficțiune statistică.

Astfel englezii din simple atacuri de ordin statistic pot trage la ei acasă nădejdea unei existențe mai ușoare, în timp ce peste hotare, în Spania și departe în China, cu sau fără politica de intervenție a guvernului britanic și a celorlalte state în cauză, oamenii ar fi mulțumiți să fie lăsați, de bine de rău, măcar să trăiască...

Háromszázhetvenezer leies birság a nemzeti munkavédelmi törvény alapján.

A munkaügyi minisztérium egyik vezérfelügyelője a napokban körutat tett Mureș-Maros-megye iparvállalkozásainál, ellenőrizve, hogy azok betartják-e a nemzeti munkavédelmi törvényben előírt arány számot.

A megyebeli Grasser-féle fűrészfűrésznél a vezérfelügyelő megállapította, hogy a vállalat nem tartja be a rendelkezéseket és ezért háromszázhetvenezer leies birsággal sújtotta.

A vállalat a hatalmas büntetési összeg ellen a törvényes fórumokhoz fellebbez.

Szó van már a végleges mentesítésről is

Ismét elhalasztották a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségét

Szeptember 30. a jelenlegi végső határidő

A bélyegtörvény rendelkezéseinek értelmében tudvalevőleg a kisiparosok és kiskereskedők szintén tartoznak szabályszerűen felülbélyegezett könyveket vezetni. A kereskedelmi kamarák szövetségének közbenjárására a könyvvezetési kötelezettség bevezetését először szeptember 15-re, most pedig, mint Bucurestiből jelentik, szeptember 30-ára halasztották el. A pénzügyminiszter állítólag azt tervezi, hogy rendeletével módosítja a bélyegtörvény vonatkozó szakaszait és a kisiparosokat és kiskereskedőket teljesen mentesíti a könyvvezetési kötelezettsége alól, mivel az súlyos megterhelést jelentene számukra. Ezzel vonatkozólag határozott ígéret azonban még nem hangzott el.

Egyesülésben rejlik az erő!

Hogyan kell megrendezni az első országos szabókongresszust

Allást kell foglalni a szabóipar Transilvániában működő valamennyi intézményeinek, melyik városban kívánják megrendezni az országos kongresszust. — Mi a teendőjük a kongresszust előkészítő város szabóiparosainak? — Be kell kapcsolni valamilyen módon a nőiszabószakmát is az országos szabókongresszusba.

Kidolgozott tervezet arról, hogy milyen kérdések érdeklik és érintik ma a legjobban a hazai szabóiparosságot

Írta: TELLMANN BELA.

Julius 23-án cikkem jelent meg ezen a helyen a szabóipar és általában a hazai kisipari élet egyik legaktuálisabb problémája, a nagygyűlések tartása ügyében. Cikkemmel kapcsolatban az aradi szabóiparosok szindikátusától Marița Gheorghe elnök és Márton Sándor titkár kartáresek aláírásával meglehetősen csatlakozás jutott hozzám. És ugyancsak lelkes támogatásról biztosított tartalmas nyilatlevélben Minorits Lukács Deva-dévai szabóiparos kartárs is. A két megértő és meglehetősen csatlakozást lapunk mult száma nyilvánosságra is hozta.

A két nyilatlevél, úgy érzem, arra kötelez, hogy elmondjam egyéni véleményemet a közkívánságra most már föltétlenül megrendezendő szabókongresszus ügyében. A két csatlakozó levél megadja számomra az erkölcsi erőt, hogy saját véleményemet a Brașov-brassói szabómesterek társulatának állásfoglalása előtt vigyem a legnagyobb iparos nyilvánosság, az „Az Iparos” olvasói elé.

A hozzám intézett nyilatlevelek meggyőztek engem arról, hogy a Transilvania területére kiterjedő szabókongresszus mielőbbi megtartása föltétlenül szükséges és részt kell annak előkészítésében vennie minden kartárnak, akik a kérdést szívükön hordozzák és kötelességüknek érzik szakmájuk ügyének előbbre vitelét. Úgy érzem, hogyha felvettem a kongresszus megtartásának eszméjét, tovább kell mennem és ismertetnem kell az annak megrendezése ügyében kialakult nézeteimet is.

HOL TARTSUK MEG A SZABÓKONGRESSZUST?

Hol, mikor és milyen programmal rendezzük meg az első országos jellegű transilvániai szabókong-

resszust? Ezeknek a kérdéseknek tisztázása első és legfontosabb feladatunk.

Véleményem szerint mindenek előtt a sajtó útján tudomásukra kell hoznunk kartársainknak, akik Transilvania egész területén szétszórva élnek, hogy országos kongresszust óhajtnak rendezni. Azok a kartársak, akik lapunkat olvassák, már az ügyben eddig megjelent cikkek révén a mozgalomba bekapcsolódottaknak kell éreznük magukat. Kár volna, ha további felszólításunkra és felkérésünkre várnak. Úgy gondolom, hogy már amit a kérdésről az „Az Iparos” eddig közölt, kihangsúlyozta annyira a kérdés jelentőségét, hogy

a szabószakmában működő valamennyi transilvániai intézmény bejelentse nálam csatlakozását a mozgalomhoz és nyilatkozatot tegyen afelől, hogy melyik városban és körülbelül mikorra javasolja a kongresszus megtartását.

Mint indítványozó, vállalom az értesítések összegyűjtésének, rendezésének és nyilvánosságra való hozatalának munkáját, valamint azt is, hogy

a beérkező iratokat sürgősen megküldöm annak a szabótestületnek, amely a beérkezett nyilatkozatok alapján a tartományi szabókongresszus megrendezésére a legtöbb szavazatot kapta.

Elgondolásom szerint ez az egyetlen mód a kongresszus helységének megállapítására, hogyha ebben a tekintetben megszavaztatjuk az egyes intézményeket és a legtöbb szavazatot kapó város szabószervezetével rendeztjük meg a kongresszust.

Az egyes szabóipari intézményektől beérkezendő válaszokra szeptember 15-ét javaslom végső terminusul.

A megindításnak ezzel az egyszerű módjával kizárjuk az egyes városok versengését és az azzal járó

huzavonát. A következő kongresszus helyét a most összejövő első kongresszus határozza meg és így ez a kérdés a jövőben magától megoldódik.

ELSŐ TEENDŐNK A SZABÓIPAROSOK KATASZTERÉNEK ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Ami a kivétel részleteit illeti, a kongresszus megrendezésével megbízott város szabótársulata mindenek előtt kongresszus-előkészítő bizottságot alakít és kongresszusi irodát állít fel, amelynek

első feladata a transilvániai szabóiparosok kataszterének összeállítása volna.

A kataszterben egyelőre azoknak a helységeknek, városoknak és falvaknak szabóiparosai szerepelnek, akik a kongresszus megtartásához elvileg hozzájárultak és kötelezik magukat, hogy a kongresszuson részt vesznek és a kongresszusi határozatokat magukra nézve kötelezőnek ismerik el, valamint a kong-

resszus rendezési költségeit is hozzájárulnak.

Milyen kötelezettségek hárulnak a kongresszus előkészítő bizottságra?

A bizottság a szükséges előkészítő munkálatok figyelembe vételével saját hatáskörében meghatározza az első kongresszus idejét, megegyezve a szükséges hatósági engedélyeket és gondoskodik megfelelő helyiségről. Ez a bizottság intézi a kongresszusra jelentkező résztvevő szaktársak elszállásolását és — ami a legfontosabb, — gondoskodik a program összeállításáról.

Az első országgrészi jellegű szabókongresszus tárgyalási anyagának összeállításánál csak úgy tud ez a bizottság eleget tenni kötelezettségének, ha az egyes városok szakmabeli intézményei nagy munkájában támogatják. Gondoskodnak így arról, hogy a különböző helységekből megfelelő számú előadó küldessék ki a kongresszusra és hogy annak valamenyny pontját megfelelő képességekkel rendelkező kartársunk ismertesse

Keresztül kell vinni minden vonalon a három-nyelvűséget

Az előkészítő bizottság javaslatot készít a kongresszus ügyviteli szabályairól is, amely a kongresszus által történt megerősítéséig érvényvel bír. Gondoskodik ezenkívül arról, hogy

a kongresszus programjában szereplő előadások az országban beszélt három nyelvre már a kongresszus megnyitása előtt le legyenek fordítva.

Ezeket a román, magyar és német nyelvre lefordított előadásokat nyomtatásban kell produkálni már a kongresszus megnyitása előtt.

Gondoskodni kell az előkészítő bizottságnak arról is, hogy az egyes felszólalások a kongresszus folyamán megfelelő módon lefordíttassanak, mert hiszen minden előadó a saját anyanyelvén mondja el beszédét.

Ugyancsak az előkészítő bizottság gondoskodik a meghívók kibocsátásáról és arról, hogy a helyi

hatóságok vezetői, illetve az iparvállalatok és a szakmával összeköttetésben levő kereskedelmi érdekeltségek és rokonszámak képviselői is meghívassanak a kongresszusra.

Be kell kapcsolni a kongresszusi munkába a szakma bucureştii reprezentánsait is, akik egyelőre mint megfigyelők vennének részt a transilvániai országgrészi szabókongresszuson.

A kongresszus programszerű lebonyolításában a következő elgondolás lehetne irányadó:

A kongresszust megelőző napon a kiküldöttek és érdekeltek megérkezése, fogadtatása, elszállásolása és a még aznap este megtartandó ismerkedési estély. A tulajdonképpeni kongresszus csak másnap volna és annak munkája egy napon túl nem terjedhet.

Este ünnepélyes közvacsora, másnap kirándulások, illetve a város nevezetességeinek megtekintése.

Részletes tervzet a kongresszus munkaprogramjáról

A fenti általános keret mellett az első évi kongresszus tárgysoroztatában a következő pontok szerepelhetnek:

1. A szabóiparos és a ruhát rendelő fél közötti viszony rendezése.

Szemponatok: Ha a megrendelő akkor, amikor kereskedőnél vásárol, természetesen és magától értetődőnek tartja, hogy a szövet árát vagy készpénzzel, vagy váltóval kell kiegyenlítenie, vagy valamilyen garanciát kell nyújtania a szövet részleteinek megfizetésére, maradjon meg ugyanez a kötelezettsége a szabóval szemben is. Ha a szövetet is a szabó adja, fizessen a megrendelő legalább 30 százalékat készpénzben előre és a fennmaradó részre adjon elfogadható garanciát. Ha a szabó a hitelügyet lebonyolításánál megfelelő kezes által aláírt váltót, vagy általában fedezetet kér, ne sértődjön meg a megrendelő és ha megértődik, annak sem szabad bajnak lenni, mert nem szabad szabónak akadni, aki fedezet nélkül kiadja kezéből a megrendelt ruhát.

2. A fazonmunkák munkadíjának osztályozása és készpénzben való fizetése.

Szemponatok: Annak vagyunk a koldusai, hogy ezt a kérdést még nem rendeztük. A közönséget országos kongresszusi határozattal kell figyelmeztetnünk arra, hogy a szabóiparos munkájának teljes lebecsülése és semmibe vévése a mód, ahogy ma minket elintéznek.

A mi munkánk csak arravaló, hogy „küldjék hazra” és a fizetésnek az a különös módszere van divatban, hogy „majd bejövök fizetni”, vagy a kényszerűen reánk erőszakolt nevetségesen leredukált részletfizetés.

3. A kereskedő és szabóiparos közötti viszony tisztázása.

Szemponatok: A szövetet árusító kereskedő csak akkor szolgáltatson ki ruhakellékeket magánfélnék, hogyha erre valamelyik szabóiparostól közbelépés történik. A kereskedő hasznát akar huzni abból, hogy a hozzávalókat nemcsak szabóiparosoknak, hanem a hozzá nem értő megrendelő nagyközönségnek is árusítja. A rossz hozzávaló természetesen súlyosan megbosszulja magát és abból a megrendelő részéről a szabóiparosra is hátrány származik, mert a vevő elsősorban nem önmagának és a kereskedőnek, hanem a szabónak tesz szemrehányást, mert „rosszul készítette el a ruháját”.

4. Szakmabeli közmunkákat, legyenek azok állami, városi, vagy megyei jellegűek, csakis szabómesterek vállalhassanak.

Szemponatok: A közmunkákat megfelelő összeköttetések folytán legtöbbször nem a szabóiparhoz tartozó vállalatok kapják meg, hanem olyan protekciós cégek, amelyek szabómesterek rosszul fizetett munkája révén busás hasznot élveznek.

5. Olyan országos szervezet létesítése, amelynek keretében betegség és agykori munkaképtelenség esetére magunk és családtagjaink számára segélyt biztosíthatunk.

6. Szakosztályonkénti szindikátusok a Szabó Bényi által felvetett terv szerint.

7. A betegsegélyző elleni panaszok.

8. Helyi jellegű panaszok.

9. A szabóipar belső munkájának fejlődése különös tekintettel a férfi és női divat alakulásaira. Technikai és kidolgozásbeli előnyök.

10. Ipari továbbképzés, valamint a kiképzés modern alapokra fektetése. Tanonckérdés. Szabászat.

11. Általános árkalkulációs kérdések. Szaklap. Könyvtár. Egyesületi élet.

12. Beérkezett indítványok tárgyalása.

Be lehetne iktani a kongresszus programjába a nőiszabószakma ügyeit is és

módot kellene adni a nőiszabóknak, hogy a maguk speciális problémáit a kongresszus keretén belül is tárgyalhassák.

Nagyon helyénvalónak találom, ha a

kongresszus keretében szabóipari kiállítást is rendeznénk, amely két-három napig tartana.

A rendezés költségeihez természetesen minden egyes jelentkező szindikátus, társulat, illetve ahhoz csatlakozó kartárs a kongresszus által meghatározott arányban hozzájárul.

Fentiekben kívántam egyéni véleményemet lefogalmazni és választ adni arra a kérdésre, miképpen kellene megrendezni a szabószakma első országgrészi kongresszusát. Remélem, hogy soraim és az azok nyomán meginduló lelkes tevékenység megmozdulásra serkenti kartársaimat és rövid időn belül megoldódik szakmánk elintézetlen problémáinak legnagyobb része.

Miért drágul a nyersbőr?

A huszfogyasztás nyári csökkenése rendesen maga után vonja a nyersbőr termelésének csökkenését. Szakértők szerint az idei nyári szezon folyamán a nyersbőrttermelés csak egyharmadát teszi ki a téli és kora tavaszi termelésnek. A kereslet ezzel ellentétben a bőrgyárak és a hadsereg bőrszükségletei miatt nem lanyhul, sőt egyes bőrfajtákban emelkedő irányzatot mutat. Bár a június hónapról szóló árjelentések óta az elmúlt másfél hónapon át a nyersbőr árak kevés eltérést mutatnak, mégis az utóbbi napokban némi áremelkedés mutatkozik, — ami tekintve az áruállomány csökkenését és a kereslet állandóságát, sőt egyes cikkekben növekedését a lanyhuló kínálattal szemben, — természetes kereskedelmi jelenség.

A belföldi nyersbőr áremelkedés ellensúlyozására több nagyobb bőrgyár ismételt nyáreleji kísérletükhöz hasonlóan megbízottat küldött külföldre, hogy onnan tengerentúli nyersbőrt hozzanak, azonban biztos információink szerint nem hoztak semmilyen és semennyi külföldi árut.

Gyároosi nyilatkozatok szerint azért, mert meggyőződtek, hogy a behozatali költség és ezenkívül a szükséges cserzési eljárás költsége ezt a behozatali üzletet annyira költségessé tenné, hogy az a bőrgyáraknak egyáltalában nem rentábilis. Magán, de annál megbízhatóbb, értesüléseink szerint pedig azért nem hoztak külföldi árut, mert — nem kaptak. E sikertelen kísérlet után az ország több nagyobb olyan városában, ahol a nyersbőrpiacon már valóságos monopórolizáló öt nagyobb bőrgyár működik, készbőrrel vonatkozó kartellük mintájára, amelynek révén sikerült a készbőr-árakat e hó folyamán 25 százalékkal felemeltetni,

megkísérelték, hogy kartellbe lépjenek a belföldi nyersbőr minél olcsóbb vásárlása érdekében is,

ez a kartellkísérlet azonban ez idő szerint nem sikerült. Ezek azok az okok, amelyek azt eredményezték, hogy a legutóbbi napokban például a Cluj-kolozsvári piacon 2-3 leies áremelkedés állott elő detail kereskedelemben is. Kisebb Ardeal-erdélyi városokban ezzel szemben például a nagymarha bőr csak 50-52 lei különkinti ármaximumot éri átlagban el, de vannak még nagyobb városok is, ahol a kisebb és magán-nyersbőrkereskedők és szövetkezetek 48 leies áraival szemben a vásárló nagyobb Ardeal-erdélyi bőrgyárak csak 46 leies különkinti árban vásárolják a marhabőrt.

KEGYETLEN VÁLTOZÁS.

Az öreg Kati néni totyogva megy az uccán és folyton ezt mormogja maga elé:

— Jobb volt nyolcvannyolcban, jobb volt nyolcvannyolcban.

Egy ur megy utána és folyton hallja, hogy jobb volt nyolcvannyolcban, mire nem tudja megállni és megkérdi:

— Nénike, miért mondja azt folyton, hogy jobb volt nyolcvannyolcban?

— Mert jobb volt. Akkor még csókoltak az emberek.

— Ej, ej, nénike, hiszen most is csókolnak.

— De nem engem.

Felhőkarcoló — üvegéből.

Az amerikai üvegépítkezések olyan sikerrel jártak, hogy Newyorkban most hét üvegből készülő áruházzal építést kezdtek meg. A Shenley-Tower-üzletház három üvegemeletről és egy 80 láb magas kristálytoronyból fog állni. Este a kivilágított üveg ház és üvegtorony egy cseppkőbarlang benyomását fogja kelteni. Üvegből épül a földalatti vasút Midtown (Városcsúcs) megállóhelye is, amelynek munkálataihoz 400.000 üvegkőmestert használnak fel. Az üvegépítkezéseknél eddig nagy probléma volt a hősziget és a fagy hatásának az ellensúlyozása. A hőváltakozások ugyanis károsan befolyásolták az üveget. Két amerikai mérnök most olyan keretet tervezett, amely lehetetlenné teszi az üveg kinyúlását és összehúzódását. A keret anyagát a két mérnök még nem közölte a nyilvánossággal.

Cégjegyzéshez nem kell állampolgárság

A chişineui ítélőtábla rendkívül nagy jelentőséggel bír és a transilvániai, valamint a Banat-Bánsági kereskedő osztályt igen közelről érdeklő ügyben hozott a napokban kedvező döntést. A chişineui kereskedelmi és iparkamara mellett működő céghivatal már hosszú idő óta nem jegyzi be az állampolgársággal nem rendelkező kereskedők cégét. Ez az eljárás rendkívül sérelmes volt, mert Basarabiában — épügy, mint nálunk, — még igen nagy azon egyének száma, akik a legkülönbözőbb és csaknem mindig rajtuk kívül álló okokból nem nyerték el állampolgárságukat.

A járásbíróság méltányolta is ezt a helyzetet s Cariade bíró nagyon sok esetben úgy döntött, hogy az állampolgársággal nem rendelkező kereskedők cégeit is bejegyezzék.

A kamarának azonban nem felelt meg ez a döntés s a Lăpuşna-megyei törvényszék kereskedelmi szekciójához fordult, a járásbíróági határozat megsemmisítését kérve. A törvényszék a fellebbezésnek helyt is adott. Az elutasító határozat ellen azonban az érdeelt kereskedők recursusl éltek. A tábla a napokban tárgyalta az ügyet és általános megnyugvásra a kereskedőknek adott igazat, elrendelve, hogy az állampolgársággal nem rendelkező egyének cégeit is tartozik bejegyezni a kamara.

BUTA KÉRDÉS.

A határon elfogják Macerát és a feleségét, átkutatják őket és a Macera cipőtalpába bevarrva egy százdolláros találnak.

— Hát ez mi? — kérdi tőle a vámőr.

— Száz dollár.

— És hogy került ez ide?

— Mit tudom én? Ha a vámőr ur bemegy egy üzletbe cipőt venni, megnézi, hogy nincs-e a talpába bevarrva egy százdolláros?

Megdrágult az élőállat,
az aradi husipar a husarak emelését kéri.

Az elmúlt napokban a megindult élőállatexport következtében a sertés, szarvasmarha és borjú árban is erős áremelkedés történt. A borjú ugyan nem kerül külföldi kivitelre, de aziránt a Banat-bánsági mészárosok tanúsítanak nagy érdeklődést és eddig is nagyobb bevásárlásokat eszközöltek. A sertés ára 27—28 leire emelkedett, míg a szarvasmarháért 16—18 leit is fizetnek, a borjú ára pedig 21—22 lei között mozog. Az élőállatok emelkedése következtében az aradi husiparosok beadvánnyal fordultak a város ármaximáló-bizottságához és az állatok emelkedésére hivatkozva, a husarak felemelését kérték. Az ármaximáló-bizottság közelebbről tárgyalni fogja a husiparosok kérelmét.

EGYSZERŰ MEGOLDÁS.

Két vigéc utazik együtt a vonaton és természetesen unatkoznak. Debrecen tájékán egyszerre csak meglátnak a robogó vonat mentén egy hatalmas tehéncsordát. Az egyik hangosan számolni kezd:

— Husz, harminc, száz, ötszáz, nyolcszázhetven tén.

— Mi az — kérdi a másik elbámulva —, hogy tudja ezt maga ilyen gyorsan összeszámolni?

— Hát ez is valami! Egyszerűen megszámlalom a lábukat és az egészét elosztom négygel.

Szigoru rendelet a vasúti dijszabás
téves kiszámításának
megakadályozása érdekében.

Köztudomásu, hogy az államvasut ellen igen gyakran indul pereskedés tévesen kiszámított szállítási díjkülönbségek visszatérítése végett. A vasut vezérigazgatósága most szigorú rendelkezést bocsátott ki a szállítási díjak kiszámításánál mutatkozó hibák kiküszöbölésére s ezzel egyidőben úgy intézkedett, hogy a jövőben a perköltségeket, kártérítési összegeket, kamatokat levonják a rossz számítást végző tisztviselők fizetéséből. Viszont ha kiderül, hogy ilyen ügyekben a védekezés hiánya, nem pedig a személyzet hibája miatt marasztalták el a vasutat, a jogügyi szolgálat felelős közegeinek kell megtéríteniük a felmerülő költségeket.

Visszaélések történtek több munkakamara pénzkezelésénél

Nistor munkügyi miniszter az ország összes munkakamaráinak elnökeit megbeszélésre hívta össze, amely alkalomból a miniszter nagyobb beszédet tartott. Nistor dr. főleg az a kérdéssel foglalkozott, hogy több munkakamaránál súlyos visszaélések történtek a pénzkezelés terén. A miniszter felhívta a munkakamarai elnökök figyelmét a törvény szigorú rendelkezéseire és figyelmeztette őket, hogy a befolyó pénzek kezelésénél dolgozzanak a legnagyobb lelkiismeretességgel és takarékossgal.

Több munkakamaránál az is előfordult a munkaügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint, hogy a munkakönyvek és iparigazolványok kicserélése alkalmával egyes munkakamarai hivatalnokok bizonyos okmányokat hamisítottak és ezáltal egyeseket előnyösebb helyzetbe juttattak.

Ezért a minisztérium az ország összes munkakamaráinál szigorú vizsgálatot rendelt el és a mulasztásokat elkövető hivatalnokokat súlyosan megbüntetik.

Milyen elvek alapján vetik ki az új házadót

Jövő évben kezdődik az új öt éves időszak.

Ismeretes, hogy az adótörvény értelmében a házak adóját öt évenként vetik ki. Most állunk az ötödik év végén és így jövőre újból megállapítják a házadókat. Az adót egy különleges bizottság becslése alapján vetik ki. A bizottság — rendszerint az év végén — látogatja meg az egyes épületeket és ez alkalommal figyelembe veszik a házbérszerződéseket is. A házadót a házbérszerződés alapján állapítják meg, még pedig vagy a bérszerződések, vagy más hasonló ház és lakás bérének összevetése alapján. Ott, ahol a bérbeadó füti, világítja a lakást, gondoskodik a szemét fuvarozásról, stb., követelheti, hogy az ezen a címen kiadott összegeit a kapott bérből levonásba hozzák. A bizottság a házbérszerződést figyelmen kívül hagy-

hatja, ha az abban feltüntetett bérösszeget túl alacsonynak és a hasonló házak hasonló lakásainak bérével összehangban nem levőnek találja. Az adó megállapításánál a tulajdonos a bérjövetelemből levonásba hozhatja az ingatlan terhelő adósságok kamatait, ha pedig az ingatlan kereskedelmi, vagy ipari vállalatok céljait szolgálja, azt a veszteséget, amelyet a vállalat az elmúlt évben szenvedett és amelyet szabályszerűen vezetett könyvekkel igazolni tud. Csak olyan terhek levonásait engedélyezi a törvény, amelyeket a háztulajdonosok minden esztendőben — mégpedig április 1. és május 15-e közötti időben — az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelentett.

Erőteljes kontárellel mozgalom indult meg Aradon

A városi és megyei hatóságok mindent megtesznek a kontárok megfékezésére érdekében.

Szerdán délelőtt népes és bizakodó iparosküldöttség kereste fel hivatalában Cotioiu Romulus dr. aradi polgármestert. A küldöttséget Bodrogean Aurel, a munkakamara iparostagozatának alelnöke és Tulbure Ioan, az iparostagozat titkára vezették. A két iparosvezér memorandumot nyújtott át a város polgármesterének, amelyben egy régi sérelmet tesznek szóvá, amely azonban mindeddig nem nyert kielégítő megoldást. Az utóbbi időben ugyanis elszaporodtak Aradon és a környéken a kisipar kontárjai.

Ezek a kontárok minden jelentősebb rezsi nélkül vállalnak munkát és a tönk szélére juttatják a törvényesen elismert kisiparosságot, amely az állami és városi terhek mellett munkásokat foglalkoztat és más formában is hozzájárul a közterhek viseléséhez. Cotioiu Romulus dr. polgármester meghallgatva a küldöttség vezetőinek szóbeli előterjesztését, majd kijelentette, hogy a város minden tekintetben magáévá teszi az aradi iparosság sérelmét, felveszi az összeköttetést Groza Ioan dr. megyei prefektussal, akivel együttesen megtesznek mindent a kontárok megfékezésére.

Csaknem megoldhatatlanul súlyosnak ígérkezik idén a tüzfap probléma

A napról-napra jobban közeledő fűtési idény egyre súlyosbodó gondot jelent a közönség számára: talán a legnagyobb mértékben a fűtési költségek követték az általános irányzatot, az árak felfelé ívelő irányvonalát. Az elmúlt évi faárakhoz viszonyítva a tüzifa ára általánosságban vagononként 2000 lejfel drágult s a nagyobb városokban szintén számításba jövő ásványi fűtőanyagok ára talán még nagyobb mértékben drágult. Minden esetre megállapítani kívánjuk, hogy a fatermelő vállalatok és az ásványi fűtőanyagokat termelő üzemek számára kemény „hét sovány esztendő” után következett most be a kedvező helyzet, amelynek alakulását a nemzetközi piacon mutatkozó egyre élkülő kínálat határozza meg. Viszont nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt a tényt sem, hogy a meghatározott fizetésből élő fogyasztó község jövedelmi lehetőségei nem növekszenek, a fogyasztó nem érzi a nemzetközi konjunktúra hatásait, tehát megoldhatatlan feladat elé állítják a téli fűtési gondok. Azok, akik jól, rosszul beosztott meghatározott jövedelmükből vásárolják a téli tüzifát nem tudnak lépést tartani a nemzetközi piac által diktált árnövekedéssel és kétségtelen, hogy a töme-

gek vásárlóképességének eltérése az áráktól sürgősen megoldandó nemzetgazdasági probléma lenne. A tüzfakereskedelem természetes módon kihasználni igyekszik a nemzetközi konjunktúra rendkívül kedvező lehetőségeit, de megelégedezik arról, hogy a hazai piac fogyasztói kénytelenek lesznek leszkni a fűtésről, már amennyiben erről egyáltalában lehet szólni...

IGAZI ASSZONY.

Egyik társaságbeli dáráról mondják, hogy hiúságból az étteremben mindig tükörtojást rendel. Hogy abban is nézhesse magát.

NYILTTER.

(Alább közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Kriz azt mondja Krznak:

— Ha téged látalak, mindig a haway-gitár juttat eszembe.

— Hogyan? — kérdi Krax meglepődve.

Erre Kriz gitárpengetést utána a kezével és azt mondja:

— Plöm... plöm...

Jogesetek a kisipar köréből

Nem bir visszaható hatállyal az új munkatörvény 1933. évi módosítása.

A Timisoara-temesvári tábla 2762—1935. számú elvi döntvénye.

A jogesetünkben szereplő alkalmazott 102.960 leif kért felmondási időre járó összeg és más címen járó kártérítés fejében. Az elsőfoku bíróság azon a címen, hogy a felperes alkalmazott a szolgáltatból való kiléptekor elismerte, hogy 6000 lei felvétele után összes követelése kielégítést nyertek, elutasította a keresetet. A kedvezőtlen döntés ellen az alkalmazott a törvényszékhez fellebbezett, előadva, hogy az 1933. október 11-én kelt és a munkaügyi törvényt módosító törvény szerint

a felmondási időről való lemondás érvénytelen, mert az alkalmazott nem mondhat le felmondási időre járó fizetéséről.

A törvényszék elutasította a fellebbezést, mert az alkalmazottnak felmondási idejéről való lemondásáról szóló nyilatkozata még a törvény módosítása előtt való időről kelt, tehát akkor amikor még az a módosító törvényszakasz nem volt érvényben. Az alkalmazott nem nyugodott bele a másodszori kedvezőtlen döntésbe sem, hanem felülvizsgálattal élt a táblához. Előadta, hogy a törvényszék helytelenül alkalmazta a munkaügyi törvény rendelkezését, amikor azt nem alkalmazta visszaható hatállyal. A tábla szintén elutasító döntést hozott. Kimondotta, hogy

a módosító törvényszakasz nem bir visszaható hatállyal

és a régi törvényszöveg szerint jogában állott az alkalmazottnak a számára előírt felmondási időre járó fizetéséről lemondani. Ezt az elvet a legfőbb semmítőszék III-ik tagozata 1166—1931. számú határozatában ki is fejezte. A módosított törvényszakasz megjelenése előtti ilyenemű joglemondás tehát érvényes bir.

Rendszeresen folyósított remuneráció fizetése kiegészítő jelleggel bir.

Az ilfovi törvényszék első tagozatának 493—1936. számú elvi döntvénye.

Alább szereplő felperesi alkalmazott keresetet indított az őt alkalmazó vállalat ellen 100.000 lei megfizetése iránt azon a címen, hogy ez az összeg remuneráció fejében, mint fizetésének járuléka őt megilleti. Az elsőfoku munkaügyi bíróság helyet is adott keresetének, de a döntés ellen a munkaadó a törvényszékhez fellebbezett. Ott előadta, hogy a remunerációnak ajándék-jellege van és az a munkaadó részéről ingyenes szolgáltatás, tehát mint ilyen nem kötelező. Ennek alapján kérte a kereset elutasítását és felperes alkalmazottnak a költségekben való elmarasztalását.

A törvényszék megállapította, hogy a vállalat valamennyi alkalmazottjának rendszeresen és állandóan fizette a remunerációt. Amikor felperes alkalmazottja felvette, nem jelentette ki a munkaadó, hogy a többi alkalmazottnak megadott remunerációban őt kivételesen nem részesíti. Megállapítást nyert az is, hogy felperes ilyen címen 80.000 leif alkalmaztatása folyamán már kapott az alperes munkaadótól. Ez a körülmény, — állapította meg a törvényszék, — azt igazolja, valamint az a körülmény is, hogy a remuneráció a cégnél valamennyi alkalmazottal szemben rendes szolgáltatás volt, hogy az a felperesre is szerződés-kiegészítő jelleggel bir. Erre való hivatkozással a törvényszék a fellebbezést csak részben utasította el, mert a keresetnek 80.000 lei erejéig helyt adott, annak megállapításával, hogy ennyit fizetett a vállalat felperes alkalmazottnak a múltban is

Közl: KELE SANDOR ír.

AKASZTOFAHUMOR.

Egy pasast leszállítanak az autóbusról, mert nincs jegye. Mikor már lenn van, visszaszól:

— Engem szállítanak le? A jegy árát szállítják le.

Az üvegipar legújabb csodái

Irta: Neubauer Frigyes

Kevesen tudják, hogy a modern hadifelszerelések legfontosabb anyaga a különböző speciális üveg, aminek következtében az üvegyártás a hadiipar egyik lényeges tényezőjévé vált. A világháború egyik folyamán sok országban fellendült az üvegipar, úgyhogy

Németországnak az ezen a téren való vezető szerepe megszűnt

és üveg-autarkiafelének kiépítésére irányuló lázas törekvések vették kezdetüket. Különösen az Amerikai Egyesült Államok értek el nagy sikereket az üvegyártás terén. Csillagászati óriás-üvegekre vonatkozóan máris első helyre kerültek: a 2000 méter magasban levő Mount Palomare-csillagda számára készülő 5 méter átmérőjű, 16 tonnás tükörlencsének az öntése oly világraszóló esemény volt, hogy ma is az Egyesült Államok szakfolyóiratainak egyik főtartalmát képezi. A vele kapcsolatos üvegtechnikai tapasztalatok óriás-lencsének (4 méter átmérő, 8 tonna súly) valósgos tömeggyártásához vezettek, melynek jelentőségéről még sok szó lesz.

ÚJ SPECIALIS ÜVEGEK.

Az amerikai kísérletezési tevékenység jelenleg főleg különféle anyagok üveggel való pótlásának lehetőségeire irányul. Üvegtáblák az Egyesült Államokban ma már a mindennapi élethez tartoznak és nemrégiben épült már az első ház, mely csakis ilyen téglákból áll. A csiszolt tükör-üveg-termelés is állandóan növekszik: átlag havi 2000 négyzetmétert tesz most ki. A legkülönfélébb, eddig szokatlan üvegtárgyak kezdenek közkeletűek lenni, hogy egyetlen példát mondjunk: iskolatáblák zöld üvegből. Igen gyakorlati szerepet kapott

a fényt polarizáló utóreflektor-üveg,

mely megszünteti a szembejövő vakítását. Új dolog az úgynevezett „document-glass” (okmány-üveg), mely az ultrabolya sugarakat tökéletesen elnyeli és ezáltal igen alkalmas muzeumok számára, mert a nappali fény ultrabolya része a tintákat és nyomdapesteket tudvalevően lassanként elhalványítja. A legnagyobb szenzációk egyike azonban az

ÜVEGSZÖVEK NAGYBANI GYÁRTÁSÁNAK A MEGOLDÁSA.

E szövetek teljességgel törhetetlenek és rendkívül hajlékonyak. A termelés módját titokban tartják. Csak annyit tudni, hogy az üvegfonalat másodpercenként 130 méteres gyorsasággal húzzák (óránként 500 kilométer!), — az üvegfonal köbméterje csak 16 kilogram súlyú. Rendkívül tartós. Egyes szörványos leírásból tudjuk, hogy az üvegmasszát magas hőmérséklet és hatalmas nyomás közepette igen finom csatornákon át préselik.

ÓRIASFENYSZÖRÖK.

Mindezek a tulajdonságok első pillantásra látszólag csupán békés célokat szolgálnak. A dolog azonban nem így van. Még a látszólag teljesen ártatlan és csakis a csillagászatnak szentelt találmány, amely óriás-lencsék precíz előállítását lényegesen megkönnyítette, is annyit jelent, hogy az eddigi, nagy fáradsággal gyártott 2, vagy legfeljebb 2 és félméteres fényszórótükrök helyett immár könnyűszerrel lehet majd 4—5 méter átmérőjűeket előállítani. Ez pedig a fényszóróknak az eddiginél kétszeres nagyobb hatótávolságát jelenti. Háború esetében az új törhetetlen üveg sokféle anyagot pótolhat, melyből esetleg nem áll elegendő rendelkezésre, de kivált, ha az más téren nélkülözhetetlen: például edényeken, melyek eddig alumíniumból készültek, vagy egyes gépszerkezeti fémrészek is üveggel — az acélnál keményebb pirez-üveggel — pótolhatók. Ugyanígy áll a dolog szöveteknek üvegből való készítésével. Üveg tudvalevően igen sok vegyi behatás irányában érzékeny, például a legtöbb maró folyadék meg gáz (mérgező gáz) ellenében. Elképzelhető, milyen szolgáltatásokat tesznek majd üvegszövetből készült sátorok, ruhadarabok, és sisakok.

NEMETORSZÁGBAN

is rendkívül erővel és szíveséssel dolgoznak új üvegfajtákon, csak nem nagyon szíveséssel kiérletek az eredményekről. Bizonyos jelek arra mutatnak, hogy a jénai Zeiss-művek (melyek a gyártási módszereiket és kutatásaikat azelőtt is mindig titokban tartották), az utolsó években igen terjeszked-

tek és főleg az amerikai tapasztalatok felhasználásával szintén elő tudnak írni fényszórótükröket állítani. A jénai Schott-művek viszont a színesfény-üvegfilterek tekintetében specializálódtak. Ezek a filter-üvegek szintén sokféle hadijelentőséggel bírnak: repülőgépeknek láthatatlan (infravörös fényvel való keresése, stb.)

Külön említésre méltóak azok a német kutatások, melyeknek a

TÖKELETESEN GÖLYÖÁLLÓ ÜVEG

előállítását a célja.

Januárban folyt le a Német Üvegtechnikai Társaság huszadik kongresszusa, melyen egész sereg nagyérdemű előadás hangzott el az üvegyártás és az üvegpiacon új problémáiról. Csodálatos, hogy az annyira óségi műanyag, az üveg csak századunkban vált alapos tudományos vizsgálat tárgyává és hogy csak korunkban nyert annyi sokféle és mindig növekvő mértékű alkalmazást. A legérdekesebb témák egyike az üvegszövetek voltak, melyekről L. v. Reiss igazgatómérnök számolt be. Rámutatott arra, hogy az üvegfonal ugyan már igen régen ismeretes nemcsak az üvegtechnika gyakorlatában, hanem tudományában is, de mégis csak az utolsó évtizedben vált iparilag jelentősé. Ezt a jelentőséget ma az a tény is fokozza, hogy

üvegfonalakkal külföldi nyersanyagok, mint az aszbeszt, vagy a parafa, pótolhatók és különösen a hő- és hangszigetelés terén igen használható.

Sikerült ugyanis az előállítási módszerek javításával a régiéknél jobb minőségű és amellett olcsóbb üvegfonalakat előállítani. Azelőtt fuvólágon hevítt üvegpálcákat húztak ki fonallá, ma az olvadt üveget fuvókákból hajtják ki és a fonalakat nagy gyorsasággal forgó dobok csavarják maguk köré, vagy pedig óriási sebességű légáram húzza ki őket. Másodpercenként 130 méterről van itt szó (emlékeztetünk az amerikai módszerre.) Vagy pedig nagy sebességgel forgó korongra vetik az üvegfáramot, ahol a folyékony massa szétválogódik és igen finom fonalak gyanánt csapódik le. A hőszigetelés céljaira gyártott fonatok fonalvastagsága 3—30 századmilliméternyi, a fonatokat a könnyű fajsúlyuk, nagy tartósságuk és kényelmes alkalmazhatóságuk igen kedvelté tették.

A tulajdonképpeni fond és szövés számára gyártott fonalak vastagsága, helyesebben: vékonysága csak néhány ezredmilliméternyi! Az ezekből készült szövetek selyem gyanánt fénylőnek és víz-, sav-, lug- meg tűzállók.

Sajnos, azonban az üveg-textilrostok tömeggyártását hátráltató nehézségeket még nem győzték le és így ezek a csodálatos szövetek egyelőre nem kerülnek piacra.

A berlini Eitel tanár, aki az üvegfonal néhány fontos tulajdonságát ismertette, arra utalt, hogy az üvegnek különben csakély nyulékonyasága vékonyabb fonalaknál figyelemre méltóan fokozódik és hogy a szakadási szilárdság a fonal vékonyodásával rendkívül növekszik. Ha a fonalátmérőt sikerülni fog a megszokott mértéken alulra csökkenteni, úgy az üvegfonalnak a textiltechnikába való bevonása várható.

Ötven százalékos vasúti kedvezmény a pozsonyi mintavására.

Ötven százalékos vasúti kedvezményt engedélyezett az államvasut vezérigazgatósága a pozsonyi nemzetközi Dunarea-Duna kiállításra utazók számára. A visszatérésnél engedélyezett kedvezmény szeptember 12 és 19 között érvényes. Ugyan ezt a kedvezményt élvezik azon külföldiek is, akik az országon keresztül utaznak a vásárra. Az utazás nem szakítható meg, a gyorsvonat különbözetest pedig az utasoknak teljes összegben meg kell fizetniük. A kiállításra küldött árak számára 75 százalékos kedvezményt biztosítanak.

AMI MEG ROSSZABB.

— Lórinak bosszantó hibája, hogy mindenütt unatkozik.

— O, van neki még nagyobb hibája is,

— ?

— A többiekot is unatja.

„Nem tulságosan indokolt a postai áremelés”.

A Satumare-Szatmáron megjelenő „Szabadsajtó” közölte:

A mai naptól kezdve — mint már jelentettük, — életbelépett a felemelt postai díjszabás. Csúpn a levelek tarifája maradt változatlan, a többinél óvatos kézzel bár, de megcsavarták azt a prést, a mely hasonlítana az adóprészhez, ha a posta nem volna autonom testület. Az emelés okát a posta nem közölte a nyilvánossággal, amely pedig fölöttébb kíváncsi volna rá. Ha ugyanis emelik a díjszabást, akkor legalábbis gondoskodjanak a postai ügykezelés kifogástalanságáról is. De így, amikor kétségbeesett postafőnökök panaszkodnak, hogy a forgalom lebonyolításához nincs elegendő számú postai alkalmazott, amikor mindegyik kimerült postatisztviselőnek naponta legalább kettő helyett kell dolgoznia és amikor ilyen körülmények között a postai szállítás sok kívánnivalót hagy hátra, nem tulságosan indokolt az áremelés amely — különösen a levelezőlap megdrágításával — éppen a legszegényebb néposztályt sújtja érzékenyen.

TRAGIKUS PARBESZED

Delutáni kávétráccson a férjek szapulása van műsoron. Csimpolyáné viszi a pálmát.

— A férjemnek egy újsághirt olvastam fel, — panaszkolja savanyu arccal.

— Adolf — mondtam, — éppen most olvastam az újságban, hogy Kastolaja finnországi községben egy gazdaember ráunt a feleségére és eladta a bérének.

— Hm — felelte erre a férjem.

— Hát nem rémes az ilyesmi? Eladni egy asszonyt, mert ráuntak?

— Na, igen. Egy bizonyos: én ezt nem tudnám megtenni.

— Ugye nem? — kaptam a szón a meghatottságtól könnyes szemekkel, mire az a csirkefogó vigyorogva folytatta:

— Persze, hogy nem, mert hol van nekem egy örült béresem, akire téged rászóhatnád?

Szeptemberben kezd meg működését a Cluj-kolozsvári Bergmann-csőgyár.

Cluj-Kolozsváron Bergmann-csőgyár alakult, a mely a Concordia r. t. keretei között fog működni. A szükséges gépek nagyrésze megérkezett már és a gyár szeptemberben megkezd működését.

ELÖNYÖS ÖMEN.

Mazzola felesége új szobalányt készült felfogadni.

— Mondja csak, fiam, — kérdezte az asszony — miért változtatja olyan gyakran a helyeket?

— Nem tehetek róla, — felelte a lány — de ahova belépek, a nagyságam két-három hét alatt meghal.

— Melánia, — mondta erre Mazzola ur csendesen — ez a lány jó cselédnek ígérkezik.

A hazai vaskereskedelem üzleti helyzete.

A „Fierul” írja:

A vaspiac az utóbbi időben bizonyos tartózkodási tendencia volt észlelhető, amelyet az elmúlt napokban erős érdeklődés váltott fel. Az árak az egész vonalon szilárdak. A vaskereskedők üzleti helyzetét kellemetlenül befolyásolja az a körülmény, hogy kimondottan deklarált cikkekben nagy áruhiány észlelhető. Egyes vidékeken pld. az abrónvas teljesen kifogyott és az állandó sürgetések dacára sem szállítanak az üzemek, mivel — mint ismeretes — kapacitásuk még ma sem fedezi az ország szükségletét, viszont különféle rendelésekkel tul vannak halmozva. Kétségtelen, hogy a hazai vasipar nagyarányú konjunkturát él át, melyből azonban a vaskereskedelem nem veheti ki a részét, tekintve, hogy többnyire hatalmas állami megrendelésekről van szó. A vaskereskedelem képviselői éppen ezért különféle újabb cikkeket igyekeznek bevonni üzletkörükbe, főképen a mezőgazdasági gépeket és eszközöket, annál is inkább, mivel a hazai mezőgazdasági gépipar szívesen veszi a vaskereskedők ezirányú közeledését. Egyes cikkekben az országazerte észlelt esőzések miatt a terméskilátások sokkal kedvezőbbek, mint az utóbbi hetekben, ami a vaskereskedelem helyzetére nézve biztató jelként veendő. Az inkasz-

Október 3-án és 4-én.

Országgrészi iparosnaggyűlés Sighisoara-Segesváron

A naggyűlés célja, hogy az iparoskiküldöttek döntsenek elől, milyen formában eldandó meg a transilvaniai iparosság megszervezése.

Laczkovics Albert cipésmester, a Sighisoara-segesvári iparosság népszerű vezére, országos viszonylatban is ismert iparosvezető alábbi figyelemreméltó felhívást bocsátotta ki:

Sighisoara-Segesvár, augusztus hó.

Transilvania iparossága az új ipartörvény életbe léptetése óta egyáltalában nem tudta eldönteni és nem tudott egy határozott hangot kiejteni, hogy tulajdonképpen melyik alakulatban védheti meg jobban érdekeit. Van Országos Kisipari Szövetség, Kisipari Liga, ezekivül még a szindikátusi alakulatok is egymásután alakulnak meg. A sok alakulat közt a kisiparosság egyáltalában nincs tisztában azzal, hogy e sok szerv közül melyik a legmegfelelőbb. Eppen ezért azzal a határozott felhívással fordulok iparostársaimhoz, hogy október hó 3. és 4-ikén Sighisoara-Segesváron gyűljünk össze egy nagy kongresszusra, ahol el fogjuk dönteni hovátartozandóságunkat.

Ez a gyűlés semleges összefüvetel lesz, amely nincs összeköttetésben egy meglévő egyesülettel sem és így e kongresszus alkalmával nyílt állást foglalunk, hogy melyik szervezetbe tömörüljön Transil-

vania össziparossága, amelynek keretein belül érdekeit legjobban védheti.

Ezt a nehéz feladatot én magamra vállalom néhány iparostársammal és gondoskodni fogunk arról, hogy a résztvevő vendégek magánházaknál legyenek elszállásolva és olcsó élelemhez jussanak, hogy ezáltal a kiküldötteknek a kongresszuson való részvétel ne kerüljön sokba és így minél tömegesebben jöhessenek Sighisoara-Segesvárra a naggyűlésre nemzeti különbség nélkül.

Erre az alkalomra azért választottam Sighisoara-Segesvárt, mivel e város a fővonalon az ország közepén fekszik és így minden irányból könnyen megközelíthető.

Felkérem iparostársaimat nemzeti különbség nélkül, hogy az október 3. és 4-iki kongresszusra feltétlenül jöjjenek el, mert a gyűlés döntő jelentőségű lesz jövőendő eorsunkra nézve. Sorakozzunk fel tömegesen és mutassuk meg, hogy Transilvania iparosságában még él az öntudat és él a cél, hogy sorát önmaga akarja irányítani és vezetni.

Tisztelettel kérem, hogy akik e naggyűlésen részt akarnak venni, legközelebb szeptember hó 20-ig jelentsék be címüket, vagy az egyesületek a kiküldöndök névsorát közöljék az alábbi címmel: Laczkovics Albert, Sighisoara, Str. Reg. Ferdinand.

Páratlan látványosság lesz a budapesti kézműipari kiállítás és a koszorú mesterverseny

A szeptember 2-án kezdődő budapesti Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár, a keretében megrendezésre kerülő Országos Kézműipari Kiállítás és az azzal kapcsolatos Koszorú Mesterverseny páratlan látványosságnak ígérkezik és egész rendkívüli tanulságokat nyújt majd az érdeklődőknek. A kiállítás rendezősege nem enged más tárgyat a kiállításra csak olyat, amely minőségben teljesen megüti a kor színvonalának mértékét, izlésében pedig a legfelfokozottabb igényt is kielégíti. Nagy mértékben fokozza a kiállítás értékét, hogy sok iparos műhelyi tevékenységét is megismerheti ott az érdeklődő. Mindez azt jelenti, hogy a tanulni vágyó iparos és kereskedő megismeri majd mindama árucikkeket, amelyek minden tekintetben versenyképesek, megismeri a legmegfelelőbb anyagokat és pótanyagokat és

ellesheti az egyes árucikkek készítésének titkát. A nagyközönség előtt pedig e tanulságokon kívül egy egész ország kézműiparának csodálatos panorámája tárul majd fel. Ebben az évben a vásár és a kiállítás 19 napig tart és szeptember 20-án zárul.

A Budapestre utazó látogatók vizum nélkül léphetik át augusztus 22-től szeptember 20-ig a határt. Ugyanezen idő alatt az odautazásra, a visszautazásra pedig szeptember 2-től 30-ig 50 százalékos az utazási kedvezmény a magyar vasutakon és hajókon. A CFR vonalain is bizonyára lesz megfelelő utazási kedvezmény. Az összes kedvezményeket biztosító utazási igazolványt személyenként 150 leíért bárki megszerezheti magának az Európa utazási iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

Miért drága az ólom?

Nagyon éhes az ólomkartell. — Csak akkor vesz tudomást a londoni árákról, hogyha drágul az ólom. — A kartelltanács figyelmébe ajánljuk az anomáliát.

Az ólomcsőgyárak helyzete az utóbbi időben mindinkább súlyosbodik, ami arra vezethető vissza, hogy a hazai ólomhányak nem eszkomptálják az ólom világpiaci árát. Amikor a londoni fémtőzsdén az ólomhossz jelentkezett, a romániai ólomkartell (Phönix és RIMMA) az ólom árát 27 leire emelte. Időközben a londoni fémtőzsdén az ólom ára 33 fontról 23 fontra csökkent, az ólomkartell tagjai erről nem akarnak tudomást venni és még mindig 27 leies áron hozzák forgalomba az ólmot, a melyet még különféle illetékek, mint forgalmi adó, fuvar, stb. terhelnek, úgy, hogy végeredményben az ólomfeldolgozóipar az ólom kg.-jáért 29.50 leit kénytelen fizetni. Az ólomcsőgyárak helyzetét ezenkívül megneghezíti még az a körülmény is, hogy a nagy üzemek, tehát a kartelltagok, saját kohók fölött rendelkeznek, így azt a privilégiumot élvezik, hogy ólomcsőgyártmányaik után csak egyszer fizetnek forgalmi adót, mivel saját termelésű nyersanyagjukat dolgozzák fel. A hazai ólomcsőipar többi képviselői ugyanakkor kétszer fizetik a forgalmi adót, mégpedig az ólom után, amikor azt borsoszik és másodszor, amikor ólomcsővékké

feldolgozva azt eladják. Az ólomcsőgyárak helyzete tehát elég kedvezőtlennek mondható, amikor 30 leies ólomból kell csöveket gyártaniok. Az ólomkartell árpolitikáját azonban a vaskereskedők és az ország fogyasztói is meg-sínylik, mivel a kereskedőnek lényegesen nagyobb összegeket kell investálni az ólomcsővekbe, mint azok világpiaci értéke, viszont a fogyasztónak drágábban kell az ólomcsöveket megfizetnie, mint bármelyik másik országban, mert köztudomásu, hogy a londoni fémtőzsdé jegyzései irányadók és hogy azokat mindenütt azonnal eszkomptálják. Eppen ezért helyénvaló lenne, ha az illetékes tényezők — ebben az esetben az ipar- és kereskedelemügyi, minisztérium kebelében működő legfelsőbb kartelltanács — megfelelő rendszabályokat léptetnének életbe.

MEGNYUGTATÓ.

- Mennyibe kerül egy leugrás ejtőernyővel?
- Tíz márkába.
- És ha az ernyő nem nyílik ki?
- Akkor visszakapja a pénzt.

Nem módosítják a konverziós törvényt.

Lapjelentések arról számolnak be, hogy az igazságügyminisztérium elkészítette a konverziós törvényt módosító rendelettervezetét. A módosítás szerint mindazokat a konverziós adókat, akik két konverziós részlet fizetését elmulasztják, szigorúan végre fogják hajtani és egyben a bíróságok szabad mérlegelésének tárgyává teszik, hogy a konverziós adós által előterjesztett halasztási kérelem indokai mennyiben elfogadhatók. Ujabb értesülés szerint Bentoiu igazságügyi államtitkár, a konverziós törvény módosítására vonatkozó híreket kategorikusan megcáfolta.

ELŐNYÖS HATRÁNY.

Egy időben Pintynek az volt a mániája, hogy minden ismerősét meg akarta házasítani.

Igy járt Ponty is.

— Pontyikám, — mondta neki egyszer Pinty — egy ilyen csinos jóképű ember mint maga ne legyen agglény.

— Nézzé — kezdte Ponty, de a másik félbeszakította.

— Van a maga részére egy remek partie. Az illető lány...

— Ugyan, — legyintett erre Ponty, — menjen a mai lányokkal.

— Téved, Pontyikém, ez nem mai lány, ez már egy jó negyvenéves.

Emelték Carei-Nagykárolyban az élelmiszerárakat.

Carei-Nagykároly város vezetősége helyt adott a malmosok, pékek és husiparosok kérésének és az augusztus elején életbe léptetett élelmiszer árakat felemelte:

Lisztárak nagyban: 0-ás 9.20, 3-as 8.70, 4-es 8.40, 5-ös 8.20, 6-os 7 lei kilogrammonként.

Kenyárárak: Fehér kenyér 9, félbarna 8, barna kenyér 7 lei kilogrammonként.

Húsárak: Disznóhús karaj rész 26, többi rész 24, marhahús 20, zsiradék 34, olvasztott zsír 40, tepertő 22 lei kilogrammonként.

Az új élelmiszerárak már életbe is léptek.

CONVOCARE

Sindicatul Industrişilor Tâmplări din Arad va ţine pe ziua de 27 August 1937., orele 9 seara în sala de şedinţe a Căminului Industrişilor

adunare generală ordinară

la care cu onoare convocăm membrii.

Intrucât membrii nu se vor intruni în număr suficient la capacitatea de a decide, adunarea generală se va amâna pe ziua de 3 Septembrie 1937, la aceeaşi oră şi în acelaşi loc, când se va ţine fără considerare la numărul celor prezenţi.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea prezidenţială.
2. Raportul de casă.
3. Raportul cenzorilor şi acordarea descărcării pentru gestiunea anului trecut.
4. Votarea bugetului.
5. Alegeri.
6. Propuneri.

Preşedinţia.

MEGHIVÓ

'Az Aradi Asztalosmesterek Szindikátusa 1937. évi augusztus hó 27-én, este 9 órai kezdettel tartja meg

rendes évi közgyűlését

az aradi Iparos Otthonban, melyre tisztelettel meghívja tagjait.

Amennyiben a tagok nem jelennének meg határozatképes számban, a közgyűlés 1937. évi szeptember 3-án tartatik meg ugyanazon órában és ugyanazon helyen, a megjelentek számára való tekintet nélkül.

Napirend.

1. Elnöki megnyitó.
2. Pénztárjelentés.
3. Ellenőrök jelentése és a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
4. Költségvetés megszavazása.
5. Választások.
6. Indítványok.

Elnökség.

Uj rendelet az adásvételek illetékezésében

A pénzügyminisztérium július végén olyértelmű rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, hogy az ingatlanok adásvételi szerződéseinek bélyegzése alkalmával vizsgálják felül, hogy a szerződés az ingatlan tényleges értékéről szól-e. Ezt a rendeletet a pénzügyigazgatóságok úgy alkalmazták, hogy addig nem illetékeztek az adásvételi szerződést, amíg a felek a városok építészeti ügyosztályai által nem igazolták, hogy az adásvételi szerződésben szereplő ár megfelel a tényleges értéknek.

A pénzügyminisztérium most újabb rendeletet adott ki, amely szerint a felek erre nem kötelezhetők, hanem az adóhivataloknak közvetlenül kell a városok építészeti ügyosztályaitól kimutatást kérni az ingatlanok tényleges értékeléséről és ezeknek alapján kell ellenőrizni az adásvételi szerződésekben szereplő árat. Addig, amíg ezek a kimutatások elkészülnek, a bemutatott adásvételi szerződéseket feltétlenül illetékezniük kell a pénzügyigazgatóságoknak.

Uj életre kelti az ősi céhzászlókat a Szent Mihály templom lelkes plébánosa

Fel akarja támasztani az iparosság sorában a céhidők hitbéli kapcsolatait a Cluj-kolozsvári római katolikus egyházközség

A Cluj-kolozsvári Szent Mihály templom évszázados falai közt egy magányos helyiségben a sok felhalmozott kép és egyéb tárgyak közt hét darab foszladozó színehagyott zászló is van, melyek egy letűnt történelmi korszak multját: az ipari céhek világát juttatják eszünkbe azzal a sok-sok szigorított rendszabállyal együtt, melyek a „Betsületes Céhnek” létfenntartó elemei voltak.

Ezek a letűnt, homályba vegyülő, fakult zászlók voltak az akkori céhek szimbólumai, melyek alatt a mesterek és legények büszkén gyülekeztek a céh-gyűlésekre, de ha a viszonyok és körülmények úgy kívánták, akkor bizony odahagyva a „művelő asztalokat”, köteleességszerűleg vonultak fel a város bástyáira, hogy az ostromló hadakkal felvegyék a harcot és a város polgárájának nyugalma bízatosítsák. És ha eljöttek az ünnep és vasárnapok, akkor is előkerültek a zászlók, melyek körül a céh-tagok összegyűltek és méltóságteljesen vonultak fel a templomokba, hogy jelen lehessenek az istentiszteleteken, körmenetekben és más egyházi ceremóniákon. Mindez a céhbéli mestereknek a szabályokban büntetés terhe mellett előírt köteleességük is volt, amit szigorúan be is tartottak, annál is inkább, mivel ezek az egyesületek a becsület és erkölcs alapján állottak.

MINT ÉVSZÁZADOKKAL EZELŐTT...

Cluj-Kolozsvár új plébánosa, Márton Áron kanonok, látva ezeket az ősi, elfakult, rongyosodó céh-zászlókat, arra a gondolatra ébredt, hogy azokat előszedi a poros oduból, szakszerűleg kijavíttatja és újból rendeltetési helyükre állítja, hogy ezáltal a jelenkor iparosságában is felébressze a mult idők ama nagyszerű szellemét, hogy miként évszázadokkal

ezelőtt a céhbéli iparosság az egyháznak leg-erősebb és legöntudatosabb alkotó eleme volt úgy ez a szellem a jelenkor iparosságában is honosodjon meg oly irányban, hogy ezen régi zászlók alatt újból tömörüljenek és vegyenek majd részt az egyházi ünnepeken és szertartásokon, úgy, amint azt az elődök tették.

Felkérjük, régi, hűségese előfizetőinket, hogy azoknak az iparos kartársainknak címét, akik még nem kapcsolódtak be lapunk előfizetői közé, közöljék egy nyílt levelező-lapon kiadóhivatalunkkal (Arad, Str. Bra-tianu 18.), hogy számukra szaknyűségünk mutatószámát megküldhessük. — A hazai iparosság érdekeit nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül egyformán védő szaklapunk csak akkor állhat hivatása magaslatán, ha minden intelligens iparos olvasói közé tartozik.

Szeptember 29-én lesz a régi céhzászlók ünnepélyes meghordozása

Es mi a célja kanonok urnak ezekkel a régi céh-zászlókkal?

— Céлом az — mondja Márton Áron — hogy rövidesen renováltatom az összes zászlókat és pedig eredeti stílusban, hogy ezáltal értékükből ne veszítsenek. Remélhetőleg ezekkel a munkálatokkal szeptember végéig elkészülünk és akkor egyházunk védszentjének, Szent Mihálynak napján,

szeptember hó 29-én a szokásos bucsuval egybekötve nagyszabású ünnepség keretében a kijavított és használatba helyezendő céh-zászlókat fel fogjuk szentelni. Tervem az, hogy erre a szentelési aktusra, mivel elsősorban is az iparosságot érdeklő dologról van szó, Cluj-Kolozsvár iparosságát, azok intézményeit és egyesületeit meghívjuk segédekkel együtt, még pedig felekezeti és nemzeti különbség nélkül.

További céloom az, hogy a jövőben ezeket a zászlókat rendes templomi használatba állít-

juk, úgy, hogy az iparosság majd ezek alatt gyülekezhetik az egyházi ünnepek alkalmával és ezek alatt vehet részt a templomi körmenetekben éppen úgy, mint régen a céhek világában.

UJ KAPOCS A MULT ÉS JELEN KÖZT

Kondul a déli harangszó. Lelkes kanonokunk bucsut vesz. Márton Áron terve nagyon helyes gondolat volt, ami csak hasznára és javára fog válni az iparosságnak azáltal is, hogy eme céhbéli történelmi nevezetességi zászlók életrekelésével egy új élet vérkeringése fog megindulni, mert a katolikus iparosság újból szoros kapcsolatot teremt egyházával szemben, melynek kebeléhez évszázadokon át hűséggel és becsülettel ragaszkodott. És hogy ez a ragaszkodás megvolt, bizonyítják azok a tények is, hogy a régi Szent Mihály templom összes oltárainak fenntartásáról a legrégebb időktől kezdve a céhek megszűnéséig kizárólag az iparosság gondoskodott.

Dr. Veress Endre.

Középitkezéseknél nem lehet áthárítani az anyagdrágulást

A Budapesti Építőmesterek Ipartestülete más építőipari érdekeltségekkel együtt fölterjesztést intézett az iparügyi miniszterhez és azt kérte, hogy a közmunkáknál, hatóságok építkezéseinél engedjék meg a munkabérek és anyagárak időközi drágulásának utólagos felszámítását. A fölterjesztésre az iparügyi miniszter most leiratban válaszolt. A miniszter szerint a megkötött szerződések tartama alatt életbelépett minimális munkabérek miatt méltányos esetekben engedélyezhető felár, de az anyagárak drágulását az építetőre nem lehet áthárítani. Eltekintve attól, hogy ilyen felár engedélyezése a legnagyobb bizonytalanságra vezetne és a hatóságok költségvetését felboríthatná, az építési vállalkozók köteles gondossággal elkerülni a meglepetéseket, ha ajánlatuk megtétele előtt a nyersanyagokat lekötik. Különben is, a kérdés teljesen egyoldalú, mert ugyanilyen joggal volna követelhető az, hogy az anyagárak csökkentése esetében viszont a vállalkozói díj mérsékeltesse. A vállalkozás veszélyének a megrendelő hivatalra teljes mértékben való áthárítása a miniszter szerint egyébként is közszállítási szabályokkal és a közszállítás intézményének alapelveivel is ellenkezik.

PRAKTIKUS MEGOLDÁS.

Bróm, aki már idősebb ember, fiatal nőt vesz el feleségül és magyardzni kezd neki.

— Tudod, édesem, vannak férfiak, akik hetenként egyszer csókolóznak, vannak férfiak, akik hetenként kétszer csókolóznak, és vannak férfiak, akik hetenként háromszor csókolóznak, de mondhatom, az mindig ugyanaz.

Négymillió kompenzációs tüzletet bonyolított le Németországgal egy Barát-bánsági szövetséget.

A „Centrum” Timişoara-temesvári mezőgazdasági szövetséget engedélyt kapott egy Németországból való behozatali tüzlet lebonyolítására. Az engedély értelmében a szövetséget 101.796 márka értékben húst szállít Németországnak, aminek fejében autógummit, autóciszternát, uccaseprőgépet és autóalvázzakat szállítanak számára Németországból.

MINIMALIS ENGEDMÉNY.

Két gépirónó beszélget. Az egyik azt meséli, hogy az ő igazgatója milyen pedáns.

— Miért? Mit csinál?

— Hát, képzeld, nem tűr semmi javítást, radiórozdást. Tudod, azt még megengedi, hogy a pontból vesszőt csináljak, de a vesszőből pontot, az Isten brissen.

Alkalmazottaknak minősített a repülőalap az ügynököket.

A repülőbéllyegalap az ügynököket alkalmazottaknak minősítette és a nekik kifizetett jutalmak után az alkalmazotti fizetésekre vonatkozó repülőbéllyegilleték lerovását kéri. Aradon a repülőbéllyegellenőrök figyelmeztették a vállalatokat, hogy egyelőre nem vesznek fel ilyen esetekben kihágási jegyzőkönyveket, azonban azt követelték, hogy az érdekeltek visszamenőleg röjják le az illetéket 1936. ápriliséig.

ERDEKES PILLANAT.

Króm, a híres gurmand elmegy a divatos festőművészhez és előadja, hogy szeretne hálósobája számára egy Evát festetni.

— Lehet, — mondja a művész — de hogy parancsolja: bűnbosszú előtt vagy után?

— Közben — mondja Króm, a híres gurmand.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép című lapot

hétenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, félévre 85 lei. Kiadóhivatal: Cluj, Barona L. Pop 5. — Kérjen mutatványszámot! — A lapban állandó iparos rovat!

Az állami vállalatok építéseihez külföldi cementet használnak

Bucureştiből jelentik: A RIMMA-nak új építkezéseire mintegy 500 vagon cementre van szüksége. A kereskedelemügyi miniszterium most megkereste a pénzügyminiszteriumot, hogy az engedélyezze egyrészt ennek a cementmennyiségnek külföldről való behozatalát, másrészt a behozatalnál engedélyezze az illetékmentességet. A RIMMA minden valószínűség szerint az engedélyt megkapja, ezzel szemben a magánépítkezés továbbra is a cement-kartell magas árai ellenére, kénytelen belföldi cementet használni.

Augusztus 20-tól az átvételi, átadási és fizetési elismervények, sőt a szállítási értesítések is repülőbéllyegkötelesek

A repülési alap pénztára a repülőbéllyegek alkalmazásával kapcsolatban újabb határozatot hozott. A határozat szerint az átvételi, átadási vagy fizetési elismervények, valamint a szállítási értesítések (avize de expeditie), amelyek részletezik az árut és az egységeket, 2—20 lei progresszív repülőbéllyegilleték alá esnek, tekintet nélkül arra, hogy ezeket ki adja ki és ezeknek számlázása alkalmával a repülőbéllyeg fizetési kötelezettségnek eleget tettek, ha ezeket az okiratokat az átvevő aláírja.

A progresszív béllyegilleték lerovásánál tekintetbe kell venni a repülési alap pénztárának felállításáról szóló törvényhez mellékelt táblázat hetedik fejezetét. Eszerint 100 leitől 10.000 lei-ig terjedő érték esetén kétszáz, 10.000 leitől 50.000 lei-ig terjedő érték esetén 5 leies, 50.000 leitől 200.000 lei-ig terjedő érték esetén tíz leies, 200.000 leinél nagyobb érték esetén pedig 20 leies aviatikai béllyegilleték alkalmazandó.

A fenti rendelet kötelezőleg augusztus 20-tól kezdődőleg lép életbe.

Tiltakoznak az Iparosok és kereskedők a repülőbéllyeg előnytelen kikerekítése ellen

Beszámoltunk a repülőbéllyeg-pénztár ama rendelkezéséről, hogy a számlák lebélyegzésénél ezer leienként 2 lei béllyegilleték rovandó le, olyformán, hogy minden megkezdett 1000 lei teljes ezernek számít. Ez a rendelkezés különösen azokat az iparosokat és kiskereskedőket érinti hátrányosan, akik ezer leien aluli té-

teleket számláznak. Minthogy az általános elv szerint a kikerekítés 100 leienként történik, a repülőalap intézkedése ellen akciót indítanak az érdekeltek és kéri, hogy a kikerekítésnél a méltányosság szempontjait tartsák szem előtt.

Még ebben az évben hozzákezdenek az Oradea-nagyvárad állami tanoncotthon építéséhez

Az Oradea-nagyvárad tanoncotthon építésének ügye a megvalósulás stádiumába jutott. A város évekkel ezelőtt területet ajándékozott a munkaügyi miniszteriumnak a jelenlegi állami tanonciskola épülete előtt — tanoncotthon céljaira. Nistor munkaügyi miniszter a városban jártában több ízben is megígérte, hogy megkezdik a nagyszabású tervezett otthon építését. Targumureş-Marosvásárhely és az ország több más városában már be is fejezték az építkezéseket. Oradea-Nagyváradról azonban megfeledeztek. A város ideiglenes tanácsa ki is mondta, hogy visszavonják az ajándékozást, ha az építkezést ebben az évben nem kezdik meg.

Samarineanu Mihai, az állami tanoncotthon igazgatója és Mudura munkaügyi inspektor Bucureş-

tibe utaztak és felkeresték Moşoiu Tiberiu alminisztert, aki velük együtt Nistor munkaügyi miniszterhez ment. Itt Moşoiu alminiszter a megye lakossága nevében arra kérte a minisztert, hogy az Oradea-nagyvárad tanoncotthon építését kezdjék meg. A miniszter a tanácskozásba bevonta Alexandrescu Roman államtitkárát és Stavri Cunescut, a miniszterium vezérigazgatóját, akikkel együtt megállapították, hogy az Oradea-nagyvárad tanoncotthon céljaira van megfelelő költségvetési fedezet és az építkezést még ebben az évben meg lehet kezdeni.

Az új tanoncotthon építési munkálatait remélhetőleg helybeli építési vállalkozókkal és ottani munkásokkal fogják végeztetni.

Adókedvezmény az állam szállítóinak

Beszámítják adójukba az állampapírokra szenvedett veszteségeiket.

Általános örömet fog kelteni az érdekeltek állami szállítók között az a pénzügyminiszteri rendelet, amelyet most kapott meg Bucureştiből valamennyi kerületi pénzügyigazgatóság és amely szerint

az állam szállítóinak, akik állampapírban kapták meg szállítványaik ellenértékét, az elszenvedett árfolyamvesztésüket adójukba beszámítják.

A rendelet a következő részleteket tartalmazza:

Azoknak az adóalanyoknak, akik mint az állam szállítói az állam számára szállított termékek és iparcikkek árát állampapírokban kapták meg és ezeknek a papíroknak eladásakor az állampapírok alacsonyabb árfolyama miatt veszteséget szenvedtek, a megfelelő arányban adókedvezményt biztosítanak. A kedvezmény összege minden egyes esetben megfelel a szállítók által kapott állampapírok névértéke és az azok árfolyama közötti különbözethez, amelynek összegét leírják az állami szállítók évi adójából.

Ugyanebben a rendeletben a pénzügyminiszter utasította az adófellebbezési bizottságokat, hogy azoknál a cégeknél, amelyek az állampapírok névértékén való átvétele és az eladási ár közötti különbségek révén veszteségeket szenvedtek, ezeket a veszteségeket vegyék figyelembe és az adóalapból írják le. Amennyiben az érdekeltek cégek adófellebbezése már elintéztet nyert, illetve ha a cég nem adott be adófellebbezés iránti kérelmet, de a fenti címen veszteségei voltak, az igazolt árfolyamkülönbözetet adminisztratív úton fogják évi adójukból leírni.

— Mészáros sztrájk a fővárosban. Bucureştiből jelentik: A fővárosi mészárosok tegnap sztrájkba léptek és megtagadták a vágóhidon való vágatást. A mészárosok azzal indokolják meg sztrájkjukat, hogy a pénteki vágás során 200 szarvasmarha eladatlan maradt. A helyszíre érkezett Anatesescu főügyész, aki a konfliktust el akarta simítani. Miután a mészárosok fenyegető magatartást tanúsítottak, csendőrséget vezényeltek ki a vágóhidra.

Miért olyan hosszadalmas a magánosok devizakiutalásának elintézése?

Érdekes híradást közöl a magánosok számára történő devizák kiutalásának fantasztikusan bonyolult ügyéről az Argus című bucarestii közgazdasági lap. Kiderül ebből a híradásból, hogy a magánosok által kért devizakiutalások ügyében egy hattagú bizottság hozza meg a döntést, élén az elnökkel.

Minden egyes kiutaláshoz a bizottság legalább három tagjának aláírása kötelező. Na már most — írja a lap — hiába futkos az elnök szépen elkészített kiutalási végzésekkel tagtól-tagig, legtöbbször nem találja őket sem a hivatalban, sem a lakásukon: ezért késnek a kiutalások.

Tegyük fel azonban, hogy a három előírt aláírás megvan, a kiutalási körforgásnak ezzel még nincs vége, mert most az autorizált bankok és a Banca Natională közötti nehéz aktajárás malmába kerül a kiutaló végzés. Hogyha elhárul ez az akadály is, akkor végre a külföldi kifizetések osztályához kerül a kiutalás, ahol a transzfert keresztülviszik. Erthető, hogy a fentiek után igen sok a panasz a Banca Natională késedelmes devizakiutalása miatt.

Sérelmesen hajtják végre a konverzió-törvény módosításait

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy július 23-iki keltezésű rendeletével a minisztertanács megváltoztatta az iparosok és kereskedők által kért konverziós kényszerjegyzésekre vonatkozó korábbi, 1937. június 15-ikén kelt királyi dekrétum rendelkezéseit. Ez a módosítás a hitelezők javára történt. Az érdekeltek első sorban kifogásolják, hogy a rendelet különbséget tesz a már megkötött és csak felajánlott egyezségek között, holott a júniusi dekrétum egyenlő eljárást biztosít mindkét esetben ugyanannak a határidőnek a tekintetében, ameddig a hitelezők kötelesek bejelenteni, hogy elfogadják-e az egyezséget, vagy sem, mint a 40 napos határidő elmulasztása esetén rájuk háruló következmények tekintetében. Még súlyosabb kifogások hangzanak el iparos és kereskedői körökben az ellen, hogy a minisztertanács rendelet bírói végzéshez és a hitelezői többség hozzájárulásához köti a konverziós egyezségek ajánlatokat, holott a júniusi dekrétumban erről szó sincs, hanem ugyanolyan feltételeket biztosít a kereskedők és iparosok konverziós egyezségénél, mint a mezőgazdasági adósok részére.

Udvarias bánásmódra inti az ellenőrző személyzetet az államvasut vezérigazgatósága

Érdekes rendeletet bocsátott ki a CFR bucarestii vezérigazgatósága az utasokkal való udvarias bánásmód ügyében. A rendelet bevezető részében arra hivatkozik a vezérigazgatóság, hogy a közönség részéről nagyon sok panasz érkezik az államvasut ellenőrző személyzete ellen. Először kifogásolják az utasok, hogy az ellenőrző személyzet udvariatlan magatartást tanúsít. A vezérigazgatóság szigorúan elrendelte, hogy azokat az utasokat, akik jegy nélkül, vagy érvénytelen jeggyel utaznak, ne molesztálja az ellenőrző személyzet azzal, hogy azonnal fizessék meg a bírságot, hanem adják át a kihágást elkövető utasokat az előírás szerinti jegyzőkönyv felvételére jogosított közegeknek. Vannak olyan esetek — folytatja a rendelet — amikor például az utas elmulasztja vasuti jegyének lebélyegzését, vagy kisebb hiba van utazási igazolványa körül, amikor tehát az utas részéről nem áll fenn károsítási szándék az államvasut ellen. Ilyenkor az ellenőrző vasuti közegekre bizza a vezérigazgatóság, hogy a saját be-

látásuk szerint bírdlják el ezeket a kihágásokat, egyben figyelmükbe ajánlva, hogy mindenkor emberesen és civilizáltan járjanak el, különösen nőkkel és gyermekekkel szemben. A rendelet ismételt hangsúlyozza, hogy inkább az udvariasságban kövesse el tulszt a személyzet, minthogy durva, modortalan legyen.

UJ KELET

Románia egyetlen zsidó napilapja

Kérjen mulatványszámot

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Szenzációs adatok az új német műgumiról

Bécs, augusztus 20. A nyersanyagok kárrierje között az utóbbi években fantasztikus arányú a műgumi pályafutása. Ennek a cikknek 1931-óta majdnem négyszeresen emelkedett az ára. Az automobilizmus fejlődése, a technika egyéb területeinek óriási szükséglete hatalmas lehetőségeket biztosított a kaucsuknak. Ma a legkeresettebb cikkek közé tartozik a nyersgumi és

a nyersanyaghiány, a valutáris gondok vetették fel a természetes gumi mesterséges pótlóanyagainak kutatását.

Világszerte dolgoztak a kémikusok pótlóanyagok felfedezésén és szenzációs eredményeket értek el.

Különösen Németországban vetették rá magukat a tudósok a gumi pótlóanyagának megteremtésére. Hogy mennyire indokolt volt, ez mutatja, hogy ma Németországban már igen sok pótlóanyagból készült gumit használnak az autókban és a hiány következtében

a német autógyárak az utóbbi időben az autót már abroncsok nélkül exportálják.

külföldre.

Legutóbb már Magyarországra is ilyen autót küldtek a németek és az ottani piacon szerelték fel az autót gumibroncsokkal. Az ok érthető. Ott még nem ismerik a német pótlóanyagot, tehát bizalmatlanok volnának vele szemben, viszont Németországban mindent elkövetnek, hogy minél kevesebb gumit importáljanak és hogy már most elterjessék az új pótgumit.

Buna a neve az új német pótlóanyag, hogy miből készül? Szénből és mészből.

Talán valamit még hozzátesznek, de ezt még nem árulják el. Két éves, 1935-ben alkalmazták először a Buna nevű pótgumit a birodalmi hadseregnek és a jelentések arról számolnak be, hogy a pótlóanyag kiállta a próbát. Olaj és benzin nem oldja, élettartama kétszer annyi, mint a valódi gumié. Ilyen Buna-kerekek a birodalmi hadsereg teherautóin 12.2 millió kilométer futottak. 1937-ben a Rüdger-konzern egy újabb pótgumit hozott forgalomba Thiokol néven.

Az idén a német kormány magas behozatali vámot rótt a természetes gumira,

hogy a gumipótlóanyag előállítását rentabilissá tegye. Hogy sikerül-e ez, csupán esztendő múlva derülhet ki. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a műgumigyártásban ne folytassák az erőfeszítéseket.

Olaszországban Pirelli laboratóriumaiban foglalkoztak a gumipótlóanyag előállításával. Allitóltag itt is sikerült a természetes gumival egyenrangú pótlóanyagot előállítani. Hogy a gyártással nagyvonalúan oldhassák meg, a kormány az IRI részvételével a Pirelli-akció finanszírozását határozta el. Az olaszok még nem árulták el, hogy miből csinálják pótlóanyagukat.

Japánban a Sumitomo-konzern fogott hozzá a gumipótlóanyag előállításához. Itt szeszből állítják elő különböző eljárásokkal a műgumit.

Üvegyapjút gyárt egy aransilvianai gyár.

A Diciosanmartin-dicsőszentmártoni Első Erdélyi Üvegyár r. t. már régebben terve vett az üvegyapjú gyártását. Az első kísérletek állitóltag kedvező eredménnyel jártak és a gyár már forgalomba is hozta az első üvegyapjút, mely a Gobain-rendszer szerint készül.

— Nemzetközi élelmezési kiállítás. Október 25-én Párisban nemzetközi élelmezési kongresszus tanácskozásai kezdődnek meg. Többek között a következő kérdéseket tárgyalják meg: Az élelmiszerek konzerválásának problémái, a hal mint élelmicikk, a gyümölcsök szerepe az élelmezésben, huskonzerválás sűrítési eljárással, az élelmiszerek vitamintartalmának ellenőrzése Romániát a földművelésügyi minisztérium egyik kiküldöttje képviseli a kongresszuson.

Budapesti Őszi Vásár és Országos

Kézművesipari Kiállítás szeptember 2-20-ig

a városligeti Iparcsarnokban és környékén.

1000 kiállító, „Aranykoszorus mester”-verseny. Lakberendezési ujdonságok. Látványos és kedvező bevásárlási alkalom.

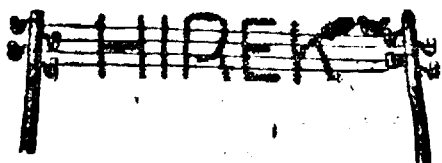
50% vasutikedvezmény a magyar vasutakon

Utólagos vizum. Felutazás augusztus 22-től szeptember 20-ig, visszautazás szeptember 2-től—30-ig.

Utazási igazolványok az

Európa utazási iroda és Wagons-Lits-Cook iroda fiókjánál szerezhethők be,

személyenként 150 leiért.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redactia şi administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaction und Administration:
Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon.
Strada Braţianu 18.

Hirdetések négyzetcentimétere 6 lei. Éves köteteknél árendmény.

— Adókedvezményt kapnak a pontosan fizető adóalanyok. Az aradi pénzügyigazgatóságra legutóbb pénzügyminiszeri rendelet érkezett, amelynek értelmében a pontos adófizetők kedvezményrel, hétfőn délelőtt ugyancsak elemég sokan nem fizették be és a kedvezményes fizetési határidő, holnap, vasárnap lejár, a pénz ügyigazgatóság egy nappal meghosszabbította a határidőt. Holnap, vasárnap az összes kerületi adóhivataloknál szolgálatot tartanak, tehát ezen napon még be lehet fizetni az adót ötszázalékos kedvezményrel, hétfőn délelőtt ugyancsak elemég tehetnek kötelezettségüknek a felek. Kedden, augusztus 17-én már érvényét veszti a kedvezmény és az adó teljes összegét kell fizetni. Itt említjük meg, hogy azok ellen, akik nem fizetik ki az esedékes adót és a hátralékot, foglaltsági jegyzőkönyvet vesznek fel, a lefoglalt tárgyakat nemfizetés esetén elárverezik.

— Súlyos büntetés a munkavédelmi törvény alapján. A munkaügyi minisztérium egyik vezérfelügyelője a napokban körutat tett a megye iparvállalatainál, ellenőrizve, hogy azok betartják-e a nemzeti munkavédelmi törvényben előírt arányszámot.

A mesterhazai Grasser-féle fűrészlizemnél a vezérfelügyelő megállapította, hogy a vállalat nem tartja be a rendelkezéseket és ezért háromszázhatvan ezer lei bírsággal sújtotta.

A vállalat a hatalmas büntetési összeg ellen a törvényes fórumokhoz fellebbez.

Mellőzik Timişoara-Temesváron a helyi iparosokat

A Timisoara-temesvári állami kórháznak már régóta szüksége van új ágyakra és végre elért annyit, hogy a közegészségügyi minisztérium száz új vaságyat meg is rendelt. Ezek közül hetven darab, amelyet egy transilvaniai gyár készített, már már meg is érkezett. Kiderült, hogy a hetven új vaságyat előbb át kell javítani, mielőtt átadják azokat a használatnak. Nem ez az első eset, hogy Timisoara-

Temesváron a helybeli iparosokat közszállításonál mellőzik. Itt is van cég, amely elsősorban vaságyakat készít és ennek ellenére mégis máshonnan rendelnek ágyakat az itteni kórház részére. Bizonyára ezek sem lesznek olcsóbbak, mintha itt készítették volna, ezenkívül pedig még jelentékeny szállítási díj is drágítja azokat.

Vasárnap diszszászlót szentel és ünnepi diszgyűlést tart a Targumures-marosvásárhelyi kocsigyártók 17 éves ipartársulata

Országos érdeklődést vár a szakma részéről az agilis intézmény, amely a négysszáz éves kocsigyártó cég szép jövőjü folytatása.

A szép szakmai ünnepség részletes programja

Targumures-Marosvásárhely kisipari életének nagy eseménye van. Most vasárnap országos ünnep keretében az ottani kocsigyártó ipartársulat új diszszászlóját avatják. Az ünnepséget abból az alkalomból rendezik, hogy az ipartársulat 17 évvel ezelőtt alakult meg. Az ipartársulat az ünnepségre a következő meghívót bocsátotta ki:

MEGHÍVÓ.

A Targumures-Marosvásárhely és Vidéke Kocsigyártó Ipartársulat 1937. év augusztus hó 22-én vasárnap reggel 8 órai kezdettel céhrendszerének 400 éves alapítása, társulattá alakulásának 17-ik évfordulója alkalmából új diszszászló-szentelési és avatási ünnepélyt, valamint diszgyűlést tart a városháza disztermében, melyre t. címet és hozzátartozóit tisztelettel meghívja az Elnökség.

Az ünnepély sorrendje:

Augusztus 21-én: Vidéki érkezők fogadása vonatok és autóbuszok érkezésénél. Ismerkedési estély a Magyar Iparos Egyesület székházában (Str. Sf. Gheorghe 8.)

Augusztus 22-én: Reggel 8 órakor gyülekezés a városháza disztermében. 1. Fél 9 órakor az ün-

nepély megnyitása (Kerekes Miklós.) 2. Zászlószentelés és avatás az egyhásfők által. 3. Diszbeszéd, tartja Maksay Máriaffy Lajos diszfővédnök. 4. A diszgyűlés megnyitása (Görög Albert társulati elnök.) 5. A kocsikészítés és a járműipari céhek keletkezése és története. Összeállították D. Biás István, Kerekes Miklós és Kiss Ferenc. Felolvassa D. Biás István. 6. A társulat 17 éves működésének és a diszszászló készítésének ismertetése. (Kall József titkár.) 7. Üdvözlések és a zászlószegek elhelyezése, testületek és magánosok által. 8. Zárzó. 9. Zászló alatt elvonulás a Magyar Iparos Egyesület székházába.

Délben 1 órakor közeled ugyanott. Délután fél 6 órakor: „Előképek a kocsigyártó ipar életéből”. Ingyenes bemutató a „Regal” kerthelyiségében. Este 9 órakor ünnepélyes diszavacsora az egyesületi színház éttermében.

A Targumures-Marosvásárhelyi Kocsigyártók Ipartársulata szívélyes vendégszeretettel fogadja az ünnepségre vidéki szakmabeli és iparos testvérei látogatását. A kitünően megszervezett vendégfogadó bizottság gondoskodik a vendégek szórakoztatásáról és arról, hogy látogatásuk alkalmával megtekintsék a székely főváros nevezetességeit is.

A kövér ember

Irta: BIBÓ LAJOS.

A kövér ember kövér volt. Ugyis hívták: Kövér. Kövér Pál.

Kövér Pál délelőtt eljárt a hivatalába, délután pedig a fűszerüzletében emelgette a hordókat. Mert Kövér Pál jó családból származott. Érettségit tett, beállt a városhoz számtisztnak és vezette az üzletet is, amit az apjától örökölt.

— Pálkás jóreggelt az uraknak! — köszöntötte a napot a kollégáira, mikor reggel beállított a hivatalába, s a kövér emberek vastag, soha nem rozéadosó jókedvével fogott kezét azokkal a sárga, savanyu urakkal, akik egy szobában dolgoztak vele.

Egyiknek-másiknak még a vállára is ütött, nevetve dobta a fogásra a kalapját s amikor a kezét dörzsölve elintézte az időjárást is, leült az íróasztalához.

— Tyűh, de kutyameleg van! — mondotta augusztusban, télen pedig ugyanezen okból kinyitotta a belső ablakszárnyat.

Megállás nélkül dolgozott két óráig. Ugy dolgozott, ahogy a kövér emberek szoktak. Hang nélkül, felgyűrt ingujjal, időnkint nagyokat szusszantva, fáradhatatlanul és lelkiismeretes pontossággal. Pont két órákor lecsapta a tollat, megmosta a kezét, fölvette a kabátját és nevetve, a jól végzett munka erős örömevel hagyta ott a hivatalát, hogy a nap hátralévő részét az üzletben és családi körben tölthesse.

Amikor otthon benyitott a világos lakásba, kedvesen, ahogy a gyerekek szokták, elkialtotta magát: — Itthon vagyok!

Sohasem kérdezte, mit főztek ebédre. Elvezni akarta a meglepetést, s mikor felesége behozta az első tál ételt, boldogan csettintett a nyelvével:

— Májgaluska leves? Kiváló. Eppen erre gondoltam.

A felesége, aki nem szenvedhette a hangosságot, már-már csaknem gyűlölte örökös vidámságát, sivárnak érezte az életet a férje megingathatatlan józansága miatt, rendesen ezzel felelt:

— Talán nem tetszik? Mit főztek? Azt hiszi, hogy olyan könnyű a maga bendőjét minden nap megtölteni?

Kövér Pál nevetett:

— Ha-ha! Hát ez igaz. Szegény kicsikém. De hát mit tegyek? Enni csak kell?

Sohasem jutott az eszébe, hogy megeértődjék, tíz éve élt a feleségével, de még egyszer sem nézett görbe szemmel, mosolygott a zsörtölődésen és a gunyolódáson. Pedig nem is evett sokat, éjjel nem horgyogott, ebéd után nem vetette le a cipőjét, csak egyszerűen kövér volt.

Történt, hogy egy napon távoli rokon várta otthon. A távoli rokon a fiát hozta el.

— Ha vállalnád — mondta szerényen. — Kitavult fűszeres, csendes, jómagaviseletű fiú, használhatnád az üzletben.

— Hogyne! Ezer örömmel.

A szurószemű, olajbarnaarcu, laposhomloku, hegyesállu fiatalember tehát ottmaradt náluk. Fölvették segédnek, s mint rokon, náluk lakott, és kosztolt.

Kövér Pál ettől kezdve fokozott buzgalommal szorgoskodott az üzletben, hogy példát mutasson a fiatal, tanulmánygyó rokonnak. Őt ember helyett dolgozott, s mert lelke természet szerint jó és tiszta volt, azt hitte, más is annyit verejtékezett napközben, mint ő, s este odaszólt a feleségének:

— Olyan szép idő van kint, lelkem. Nem sé tálnátok egyet? Vagy menjetek el a moziba.

A fiatalember, Róbert, meg az asszony Teréz, összenéztek.

Összenéztek és elmentek — színházba. A színházban nagyon szép darabot játszottak. A darab arról szólt, hogy a férj nem érti meg a feleségét, s hazafelé jövet, Teréz odasimult Róberthez.

Róbert egyszerű, közvetlen, becsületes fiatalember volt. Tudta, mivel tartozik az egészsége és vigyázott, hogy ne rongálja magát nagyon a munkával. Az üzletben tehát leginkább a közönségre szorított. Ő mérte a sonkát, ő szolgált ki azokat, akik cukrot, vagy vaját kérték. Kövér pedig fészeggette a heringeshordókat és emelgette a rizses-, meg liszteszsákokat. Róbert azzal is tisztában volt, hogy a táplálkozás fontos dolog és otthon ő halászta ki a tálból a kiadós jó falatokat. Fél év múlva aztán végleg kialakult a helyzet. Kövér úgy viselkedett, mintha ő lett volna a sovány, Róbert úgy, mintha ő születt volna kövérnek.

S ennek örültek mind a hárman.

Egy este azután Kövér később ment haza. Amikor az ebédlőajtóhoz lépett, beszélgetést hallott belülről:

— Oh! — sóhajtott a felesége hangja.

— Egy asszony élete csupa boldogtalanság.

— Csak azok boldogtalanok, akik maguk is úgy akarják — bizonykodott Róbert.

— Maga könnyen beszél.

— Miért beszél könnyen!

— A maga helyzete más.

— De hiszen...

Kövér nem mert tovább hallgatni és lenyomta a kilincset.

— Üdv! — lépett be kedélyeskedve. — Ne haragudjatok, hogy késtem, de utközben feltartóztattak. Az asszony unottan felelt:

— Már vacsoráztunk. Azt hittük, már nem is jössz.

A következő héten Kövér furcsa árnyékot látott az előszoba ajtajának üvegablakán. Mintha odaát összeülkeztet volna egy férfi meg egy nő. Az ajtóhoz lépett és kinyitotta.

Róbert magyarázott valamit a feleségének.

Összefé Kövér nevetve gyomron bökte Róbertet:

— Te! Te sealma, te. Tudod-e, hogy hizol.

Szerkesztői üzenetek

= 50 százalékos vasúti kedvezmény a pék-kongresszus résztvevői számára. Vasárnap, augusztus 22-én és hétfőn, augusztus 23-án pék-ipari kongresszus lesz Timisoara-Temesváron Banat-Bécság és Ardeal-Erdély minden városából érkeznek megbízottak a kongresszusra, amely a pékeket érdeklő számos fontos kérdéssel tárgyal és azért bizonyosra vehető, hogy a tanácskozáson nagyjelentőségű határozatokat hoznak. A tanácskozáson heves vita várható a kormány buzaértékesítési rendeletével, a kenyérbélyeggel és a községi illetékekkel kapcsolatosan. A vasúti vezérigazgatóság a kongresszus résztvevői részére ötven százalékos utazási kedvezményt engedélyezett olyképen, hogy az odautazáshoz váltott jegyekkel ingyen utazhatnak vissza.

— A fegyverkezési verseny és az újságpapír. Kanada papírgyárai a Financial Times jelentése szerint a közeljövőben 15 százalékkal emelni fogják az újságpapír árát. Ez az újabb áremelés, annak a veszedelmes folyamatnak új és kiszámíthatatlan következményű mozzanata, amely már eddig is mindenfelé megdrágította az újságokat. A kanadai papírgyártás az egész világban vezető helyet foglal el óriási nyersanyagterületeinél fogva s a papír termelésében és árkialakulásában — évi hárommillió tonna papírral — minden más ország — Anglia és az USA is — hozzá igazodik. Londoni értesülés szerint az áremelés nem is végleges, mert a következő évben még folytatódni fog. Ez azt jelenti, hogy az európai papírgyárak is sorra emelni fogják az árakat. Így elkerülhetetlen lesz, hogy a papírdrágaságnak újabb hulláma hozzánk is át ne csapjon, amit viszont a lapok kénytelenek lesznek nálunk is a közönségre áthárítani. A folytonos drágulás oka: a fegyverkezési verseny, amely mérhetetlenül fölverte a papírgyártás nyersanyagának, a cellulóznak árát.

= Amit az új körutazási jegyekről tudunk kell. A vasut vezérigazgatósága ismét széleskörű propagandát fejt ki az újrendszerű körutazási jegyek népszerűsítésére. Tévedések elkerülése végett ismételtül közöljük, hogy sajnos nem a régen megszüntetett és azóta mindhiába visszavárt körutazási rendszerről van szó. Az államvasut által életbe léptetett újfajta körutazási jegyeket kizárólag turisták vehetik igénybe s a vasut, valamint a dunareai-dunai hajójáratok közötti kombinatív utazásra alkalmasak.

A felesége felelt:

— Te meg soványkodik.

Valóban. Róbert kezdett pocakot eresztetni, a dereka veszedelmesen vastagodott és az arca zsírosan fényes lett. Kövéren pedig már itt-ott lötyögött a bőr.

Két hónapra rá Róbert tervekkel állott elő. Kicsinek találta az üzletet. Az asszony már a szemöldökét festette s Kövér belátta, hogy igazuk van, fel kell venniük a nagykereskedői címet.

Lefekvéskor hálából meg akarta csókolni a feleségét, amiért fölvetették az eszmét, de az asszony ellökte magától.

— Megbolondult? — meresztette rá a szemét utálkodva.

Kövér ezen az éjszakán sirt. Két év alatt azután árnyékká fogyott. Róbert, aki közben hordálakuvá hizott s hatalmas teste alig fért be az ájtón, nevetve évdött vele.

— A mértéktelenség barátom. Attól soványkodik, hogy agyonnedd magadat és soha nem mozogtál. Kövér bölintott.

— Mit tegyek? Ilyen a természetem. Disznó voltam egész életemben.

A harmadik öszön temették el. Amikor Róbert meg Teréz — mázsán felül nyomott mind a kettő — hazajöttek a temetőből, a szomszédok megenyhült gyászal várták őket.

— Pedig milyen szép kövér ember volt... — mondta az egyik.

Róbert a kövér emberek büszke önteltségével bólintott:

— Valamikor.

S ő is, az asszony is, a sulyos, izzadt egészség, az életteli kövérség fölényes nyugalomával ültek vacsorához, hogy könnyítsenek a tetejesre rakott tálcákon.

Felkérjük azokat a vidéki iparostestvéreinket, akiknek mutatványszámokat küldtünk és azok elolvasása után lapunk megnyerte a tetszésüket, hogy az esedékes előfizetési díjat címünkre (Arad, Str. Brătianu 18. küldjék be. Amennyiben ez nem volna módjukban, úgy kérjük, sziveskedjenek a lapot visszaküldeni, hogy annak további küldését beszüntessük. Iparosérdek, hogy minél több olvasója legyen hasznos és hézagpótló lapunknak, de iparosérdek egyben az is, hogy iparos testvéreink nemtörődősége ne okozzon az érettség küzdő újságnak károsodást.

M. L. szabómester, Deva. Beküldött közleményt hoztuk. Címek egy része bevált. Kérjük továbbra is szíves támogatását.

Cs. P. Bezenova-Veche. Igért címek szíves beküldését várjuk. Bizonyosra vesszük, hogy az ön ügye is elintéződik.

K. F. ékszertervező Timisoara. Mint már több ízben közöltük ebben a rovatban, mi nem tehetünk arról, hogyha egyes helyekre nem kézbesíti a posta rendszeren az újságot. Mi a lapot rendszeren megküldjük és pontosan postázzuk. Hogy ez így van, meggyőződhet róla iparostársainál, akiknek a lap önön kívül Timisoara-Temesvárra jár. Tegyen panaszt a kézbesítő ellen az ottani főpostán, ha nem kap meg minden egyes számot, mert mi minden egyes számot elküldtünk önnek is.

M. B. Oradea. Küldött címetek köszönjük, lapot beindítottuk. Nagy érdeklődéssel vagyunk az ön üzenének eseményei iránt.

M. M. Marghita. Önnek mult év december 1-től jár a lap. Előfizetési hátraléka e hó végéig 225 lei. Kérjük az összeg beküldését.

„L”, Targumures-Marcusvásárhely. Két cikk elkallódott, csak most került elő. Mindkettőt közöljük. Szíves elnézést kérünk.

VIDEKI ELŐFIZETŐINKHEZ! Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek helységében nincs megbízottunk, ne gyűjtsék a hátralékos előfizetési tartozásaikat, hanem küldjék be minden negyedévben a 75 leit. A lapnak nincs módjában nagyobb kihitelezéseket eszközölni, így annak aki félévi hátralékban van, nem küldhetjük tovább az újságot.

Százkétezer leit fizetett ki egy hónap alatt temetkezési segély fejében az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Egyesülete

Az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Egyesületének havi kimutatásai a legkitünőbb propagandája ennek az előkelő iparos intézménynek, mert hónapról-hónapra beigazolódik, hogy milyen áldozatos szociális munkát végez ez az egyesület. Julius 22-ike óta még nem telt el egészen egy hónap, mégis hat biztosítottnak, akik az „A” Csoporthoz tartoznak, hat haláleset után összesen 72.000 leit, a „B” Csoportból három biztosítottnak három haláleset után összesen 30.000 leit fizettek ki.

A részletes kimutatás szerint az „A” csoportból Krisztinkovich József és neje néhai sógornőjük után, Szabó Gyula néhai nagynénje után, Kotilla Emil néhai nagybátyja után, Péterffy Miklós néhai nagynénje után, özv. Henegár Györgyné néhai férje után, és Szűsz Antal néhai felesége után 12.000—12.000 leit kaptak temetkezési segély címén. A „B” csoportból Szabó Gyula és Péterffy Miklós néhai nagynénjeik után, valamint Grill Józsefné néhai rokona után 10.000—10.000 leit kaptak.

= Csökken a munkanélküliség. A munkaügyi minisztérium kimutatást készített a romániai munkanélküliség utolsó évi adatairól. A kimutatás szerint a munkanélküliek száma az országban az időszakok szerint erősen változik. 1933-ban a legnagyobb volt a munkanélküliség 45.371 és a legkisebb 20.215 munkanélkülivel. 1936-ban a munkanélküliek száma már csupán 7596 és 19.653 között mozgott. A munkanélküliek segélyezésére 1933—34 telén öt milliót, 1934—35-ben 28.6 milliót, 1935-ben pedig május elsejéig 16 millió leit fordítottak, azonkívül a minisztérium számos munkanélkülinek szerzett munkát az iparvállalatoknál. Ezen adatok csupán a hivatalosan nyilvántartott munkanélküliekre vonatkoznak. A tényleges munkanélküliség nagyobb, mert sokan nem vétették fel magukat a munkanélküliek lajstromába, hanem vagy hozzátartozóik, vagy pedig a magánjótékonyok támogatására szorultak.

KEDELYES ETKEZÉS.

Két fiatalember ül a minap az egyik előkelő étteremben. Amint vacsoráznak, belép egy elegáns pár, ragyogó nő és fess férfi.

— Látod, — mondja az egyik fiatalember — ez az a nő, aki egy bankárnak kétféle leijét két év alatt megette.

— És ki az a férfi aki vele van?

— Az a fogpiszkálója.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Haláleset Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin ceașta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Haláleset Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. Csoportban: Elemér Somlay Elemér 917 számig esedékes a fizetés.

In Grupa II. Csoportban változatlanul a 996-os számig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupei de Ajutor de Inmormantare a Industriazilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lul 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizațiunile sunt scadente după următorit membri decedati:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban: 1000 Iosif Schmidt József, 1001 s. I. Antoniu Szász Antalné.

In Grupa B) Csoportban: 986. Gheorghe Ciurdar György.

Budapestre

50%-os vasúti kedvezmény,
2.50 Pengős utólagos vizum.

Felutazás augusztus 10-től 19-ig.
Visszatérés augusztus 20-tól 29-ig.

Igazolványok a
Wagons-Lits-Cook
menetjegyirodában.
Arad. Minorita palota.

Tipografia „HIRLAP” Arad.